

FÖRMÅNER OCH SANKTIONER

– *utgifter för administration*

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2016

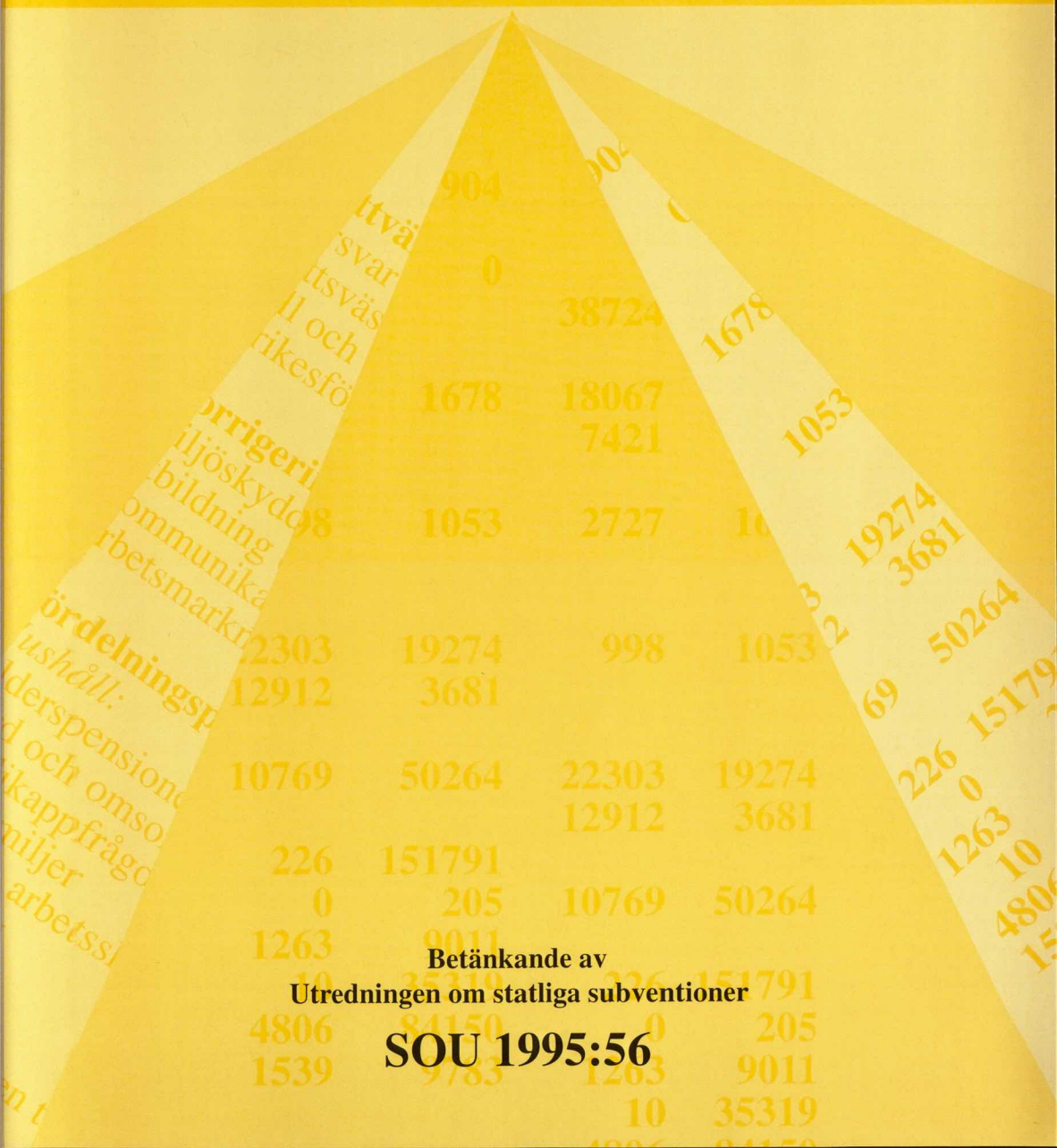
National Library
of Sweden

Betänkande av
Utredningen om statliga subventioner

SOU 1995:56

FÖRMÅNER OCH SANKTIONER

– utgifter för administration

Betänkande av
Utredningen om statliga subventioner

SOU 1995:56

RefK
Occ
SOU

Statens offentliga utredningar
1995:56
Finansdepartementet

Förmåner och sanktioner

– utgifter för administration

Betänkande av
Utredningen om statliga subventioner
Stockholm 1995

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes, Offentliga Publikationer, på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningskontor.

Beställningsadress: Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Fax: 08-20 50 21
Telefon: 08-690 90 90

Svara på remiss. Hur och Varför. Statsrådsberedningen, 1993.

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren kan beställas hos:

Regeringskansliets förvaltningskontor
Arkiv- och informationsenheten
103 33 Stockholm
Fax: 08-790 09 86
Telefon: 08-405 24 81

Till statsrådet och chefen för Finansdepartementet

Genom beslut den 17 mars 1994 bemyndigade regeringen chefen för Finansdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att definiera och kartlägga de statliga subventionerna. Samtliga inkomster och utgifter som redovisas såväl inom som utanför statsbudgeten skulle därvid beaktas. I uppdraget ingick även att lämna förslag på hur de statliga subventionerna kan redovisas för riksdagen. Detta har gjorts i utredningens betänkande Förmåner och sanktioner – en samlad redovisning (SOU 1995:36). I uppdraget ingick att i ett andra steg klarlägga de statliga subventionernas och statsbidragens administrativa kostnader så att administrativ effektivitet främjas.

Med stöd av bemyndigandet förordnades den 24 mars 1994 som särskild utredare generaldirektör Bo Jonsson.

Sakkunniga i utredningen har varit föredragande Per Mårtensson och fr o m den 9 januari 1995 departementsrådet Lena Abjörner samt t o m den 8 januari 1995 f d departementsrådet Yvonne Gustafsson.

Experter i utredningen har varit byrådirektör Gerd Grip, byrådirektör Peter Håkansson, departementssekreterare Matts Karlson, departementssekreterare Elin Landell, chefekonom Richard Murray och kanslichef Göran Schubert.

Sekreterare i utredningen har varit departementssekreterare Maria Kain.

Utredningen har antagit namnet Utredningen om statliga subventioner.

Utredningen får härmed överlämna sitt andra betänkande Förmåner och sanktioner – utgifter för administration (SOU 1995:56).

Utredningens uppdrag är härmed slutfört.

Stockholm i maj 1995

Bo Jonsson

/Maria Kain

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Vilket uppdrag har utredningen?	9
1.1 Direktiven	9
1.2 Utredningens utgångspunkter	9
1.3 Utredningsarbetets bedrivande	11
2 Vad är administration?	13
2.1 Definition	13
2.2 Avgränsning	14
3 Vad påverkar administrationens storlek?	17
3.1 Förmånernas/sanktionernas form och konstruktion	18
3.2 Administrationens olika moment	19
3.3 Hur administrationen organiseras	21
4 Hur stor är administrationen?	23
4.1 Exempel avseende transfereringar	24
4.2 Exempel avseende tillhandahållande av tjänster	25
4.3 Exempel avseende skatteförmåner	26
5 Slutsatser och förslag	29

Bilagor

- 1 Administrationskostnader för statliga subventioner
– en sammanställning utifrån Statskontorets rapporter
- 2 Administration – några exempel från Riksrevisions-
verkets granskningar

Sammanfattning

Utredningens arbete har i ett första steg främst varit inriktat på att föreslå hur förmåner och sanktioner som kommer från den offentliga sektorn bör redovisas för att underlätta demokratisk kontroll och rationellt beslutsfattande. Ett förslag till hur en sådan redovisning bör se ut samt en kartläggning av statliga förmåner och vissa skattesanktioner budgetåret 1994/95 har presenterats i utredningens betänkande "Förmåner och sanktioner – en samlad redovisning" (SOU 1995:36).

I utredningens direktiv anges att arbetet i ett andra steg ska inriktas på att klarlägga de statliga subventionernas och statsbidragens administrativa kostnader så att administrativ effektivitet främjas. Detta görs i föreliggande betänkande.

Utredningen ser det som betydelsefullt att det finns kunskap om administrationens storlek för olika förmåner och sanktioner för att kunna höja effektivitet och produktivitet i offentlig sektor. Det är bl a av intresse att kunna följa utvecklingen över tiden för att se om förändrade rutiner, t ex förenklingar, kommer till uttryck i en mindre administration. Utredningen pekar på att administrationen har olika omfattning beroende på vilken verksamhet som administreras. Liten administration kan t ex bero på bristande kontroll och leda till att totalt sett större resurser än nödvändigt går åt. Dessutom kan bl a rättvisaspekter göra att exempelvis bidragssystem behöver utformas så att relativt omfattande administration krävs.

Det är utredningens utgångspunkt att utgifterna för administration ska ingå när utgifterna för olika förmåner och sanktioner anges. För att kunna analysera administrationens omfattning och göra jämförelser är det dock viktigt att administration definieras och att utgifter för denna regelmässigt särredovisas.

I den av utredningen tidigare föreslagna redovisning av förmåner och sanktioner ska uppgifter om administration föras in i den databas utredningen föreslagit ska upprättas. I databasen kan då dels en överblick över administrationens omfattning erhållas, dels administrationsutgifternas utveckling inom olika politikområden och för enskilda förmåner studeras. Utredningen har föreslagit att redovisningen av förmåner och sanktioner genomgående görs ur avsändarper-

spektiv eftersom det huvudsakliga syftet är att utgöra ett beslutsunderlag för budgetberedningen i regering och riksdag. Även vad gäller administrationen bör perspektivet således vara avsändarens, dvs utgifterna i den offentliga sektorn för denna.

Utredningen förslår i föreliggande betänkande att krav bör ställas på att de statliga myndigheternas utgifter för administration årligen särredovisas för varje förmån och sanktion. Prövning kan sedan ske som en naturlig del i den mål- och resultatstyrning som eftersträvas. När det gäller tillhandahållande av varor och tjänster bör redovisningen ske enligt INKA-metoden för internadministration. För transfereringar, skatteavvikelser och regleringar bör administrationen omfatta alla offentliga utgifter knutna till en förmån eller sanktion utöver vad som direkt kommer mottagaren till del eller belastar mottagaren. Detta inkluderar arbetsmomenten förberedelser, utformning av regelverk, utbetalningar, optimering av kassaflöden, kontroll, uppföljning och utvärdering.

Utredningens förslag bygger på att det bl a finns en fungerande tidredovisning hos myndigheterna. Detta ligger i linje med vad som krävs för att utöva mål- och resultatstyrning och utredningen gör därför bedömningen att de föreslagna uppgifterna kommer att kunna tas fram när denna styrning utvecklats mer allmänt.

Vad gäller de faktorer som påverkar administrationens storlek kan utredningen konstatera att generella förmåner kräver mindre administration än de som innebär prövning i varje enskilt fall. Mot detta kan ställas att generella förmåner ofta medför högre offentliga utgifter för att nå t ex ett fördelningspolitiskt mål. I övrigt anger utredningen ytterligare att faktorer som påverkar administrationens omfattning är åtgärdernas form och konstruktion, vilka moment administrationen innefattar och hur hanteringen organiseras. Utifrån idag tillgängligt material går det dock inte att dra ytterligare generella slutsatser om hur påverkan sker. I betänkandet får därför utredningen nöja sig med att ge några exempel på hur stor administrationen är för vissa förmåner.

Utredningen pekar slutligen på att det för att underlätta jämförelser finns behov av att utveckla mer nyanserade mått än de procenttal som oftast anges för administration i förhållande till förmånens storlek. Administrationsutgifterna påverkas mindre av storleken på en transferering eller skatteavvikelse än av antalet mottagare. När det gäller tillhandahållande av varor och tjänster ökar antagligen administrationen också med volymen men troligen i ett varierande mönster. Kunskap för att dra säkrare slutsatser kring detta kommer att erhållas genom informationen i den av utredningen föreslagna databasen över förmåner och sanktioner.

1 Vilket uppdrag har utredningen?

Föreliggande betänkande utgör en andra och mindre del av det arbete utredningen om statliga subventioner utfört. Utredningens uppdrag syftar i sin helhet till att ge statsmakterna ett mer kvalificerat underlag för ställningstaganden i frågor rörande fördelnings-, finans- och budgetpolitiken samt frågor rörande de olika subventionernas och statsbidragens målluppfyllelse och kostnadseffektivitet.

1.1 Direktiven

Utredningens arbete har i ett första steg främst varit att föreslå hur förmåner och sanktioner som kommer från den offentliga sektorn bör redovisas för att underlätta demokratisk kontroll och rationellt beslutsfattande. Ett förslag till hur en sådan redovisning bör se ut samt en kartläggning av statliga förmåner och vissa skattesanktioner budgetåret 1994/95 har presenterats i utredningens betänkande "Förmåner och sanktioner – en samlad redovisning" (SOU 1995:36).

I utredningens direktiv anges att arbetet i ett andra steg ska inriktas på att klarlägga de statliga subventionernas och statsbidragens administrativa kostnader så att administrativ effektivitet främjas. Detta görs i föreliggande betänkande.

1.2 Utredningens utgångspunkter

Kunskap om administrationens storlek för olika förmåner och sanktioner är betydelsefull för att kunna höja effektivitet och produktivitet i offentlig sektor. Det är bl a av intresse att kunna följa utvecklingen över tiden för att se om förändrade rutiner, t ex förenklingar, kommer till uttryck i en mindre administration. Utredningen vill dock redan inledningsvis peka på att administrationen har olika omfattning beroende på vilken verksamhet som administreras. Liten administration kan t ex bero på bristande kontroll och leda till att totalt sett större resurser än nödvändigt går åt. Dessutom kan bl a

rättviseaspekter göra att exempelvis bidragssystem behöver utformas så att relativt omfattande administration krävs.

Det är utredningens utgångspunkt att utgifterna för administration ska ingå när utgifterna för olika förmåner och sanktioner anges. För att kunna analysera administrationens omfattning och göra jämförelser är det dock viktigt att administration definieras och att utgifter för denna regelmässigt särredovisas.

Utredningen har i sitt tidigare betänkande föreslagit att uppgifter om administration ska ingå i redovisningen av förmåner och sanktioner. Uppgifterna till denna redovisning hämtas till stor del från statsbudgeten där huvuddelen av anslagen förs upp som utgifter medan en mindre del är kostnader. Utredningen har angett att enhetlighet bör eftersträvas i redovisningen bl a för att underlätta jämförelser men har samtidigt pekat på behovet att för det praktiska genomförandet och användbarheten använda uppgifterna som de förs upp i statsbudgeten. Försättningsvis i detta betänkande resonerar utredningen därför i termer av utgifter. När utfallsuppgifter behöver hämtas från myndigheternas internredovisning kommer dessa dock att vara i termer av kostnader.

I redovisningen av förmåner och sanktioner ska uppgifterna föras in i den databas utredningen föreslagit ska upprättas. I databasen kan då dels en överblick över administrationen erhållas, dels administrationsutgifternas utveckling inom olika politikområden och för enskilda förmåner studeras. Utredningen har föreslagit att redovisningen av förmåner och sanktioner genomgående görs ur avsändarperspektiv eftersom det huvudsakliga syftet är att utgöra ett beslutsunderlag för budgetberedningen i regering och riksdag. Även vad gäller administrationen bör perspektivet således vara avsändarens, dvs utgifterna i den offentliga sektorn för denna.

Mottagarnas administration är naturligtvis också av betydelse och det är självklart att omfattningen av denna bör beaktas vid utformningen av förmåner och sanktioner. Det kan vara krångligt och besvärligt för mottagarna att uppfylla de krav som ställs och detta kostar i tid eller att någon måste anlitas för hanteringen. Ett system som innebär administration till låga kostnader för den offentliga sektorn men orimligt höga kostnader för mottagaren är troligen inte det bästa samhällsekonomiskt sett. Att systematiskt mäta omfattningen av administrationen för mottagarna är antagligen inte så enkelt att göra. Utredningen vill ändå understryka vikten av att denna beaktas men anser att dessa uppgifter inte kan ingå i den föreslagna redovisningen av förmåner och sanktioner.

Myndigheterna ska enligt verksförfordningen göra konsekvensbeskrivningar i samband med nya föreskrifter eller att föreskrifter förändras. Av en konsekvensbeskrivning ska det bl a framgå vilket

syfte föreskriften har samt vilken administration den innebär för berörda parter. Kravet på konsekvensbeskrivningar gäller även direktiv från EU. Riksrevisionsverket granskar innehållet i konsekvensbeskrivningarna och kan ge synpunkter på dessa. Hos Riksrevisionsverket bör sålunda en kunskapsbas successivt komma att byggas upp vad gäller omfattningen av den administration som åläggs mottagarna. Det kan dock noteras att kraven i verksförrordningen inte gäller skatteregler och att de effekter dessa medför för berörda inte regelmässigt behöver beskrivas.

Det bör i sammanhanget även uppmärksammas att resurser för administration inte bara krävs i den förvaltning som handhar förmånen eller sanktionen utan även i domstolar m m i de fall tvister uppstår kring en förmån eller sanktion. Det finns dock exempel på transfereringssystem i vilka ersättningsnivåerna anpassats för att minska sannolikheten att någon skulle ta upp en rättslig process för att höja nivån. Detta kan sägas gälla t ex arbetsskadeersättningen. Liksom för mottagarnas administration föreslår utredningen att inte heller administrationen i domstolar m m ska ingå i den föreslagna regelbundna redovisningen av förmåner och sanktioner.

1.3 Utredningsarbetets bedrivande

Utredningen har vad gäller administrationskostnaderna, liksom i den första delen av arbetet, haft att huvudsakligen utgå ifrån befintligt material. För att få en överblick över vad som gjorts inom det aktuella området har utredningen låtit Statskontoret och Riksrevisionsverket gå igenom rapporter som berört ämnet.

Kontakter har även tagits med Riksskatteverket men där har endast beräkningar av administrationen för beskattning gjorts och inte några särskilda beräkningar av resursåtgången för att administrera skatteavvikelseerna.

I Holland har alla subventioner redovisats och följts upp för att komma till rätta med eventuellt fusk. Utredningen har tagit del av slutsatserna av de holländska studier som gjorts för att se om subventionerna sköts på ett adekvat sätt.¹

¹ A Friedberg (ED): State Audit and Accountability, 1991

2 Vad är administration?

Enligt den statliga bokföringsförordningen ska myndigheterna redovisa verksamhetens förvaltningskostnader skilt från uppbörd, transfereringar samt finansiella kostnader. Dock ställs inga krav på att myndigheterna ska särredovisa administrationskostnader vare sig totalt eller fördelat på förmåner och sanktioner. Den statliga mål- och resultatstyrningsmodellen använder sig av internredovisningen för att få fram vad olika verksamheter kostar. Enligt Riksrevisionsverkets föreskrifter om myndigheternas årsredovisning ska uppgifter om vad prestationer har kostat inbegripa såväl direkta som indirekta kostnader. Från internredovisningen borde enligt utredningens mening även administrationskostnader för varje enskild förmån och sanktion kunna hämtas, vilket bl a kräver en väl fungerande tidredovisning. För att dessa uppgifter ska vara användbara är det, som tidigare framgått, dessutom nödvändigt att definiera vad som ska kallas administration.

2.1 Definition

För att få en praktiskt användbar definition av vad som bör räknas som administration behöver åtskillnad göras mellan administration för å ena sidan transfereringar, skatteavvikelser och regleringar och å andra sidan för tillhandahållande av varor och tjänster dvs offentlig konsumtion. För den förstnämnda gruppen är det lättare att skilja ut vad som faktiskt går till mottagarna medan det för konsumtionen kan vara svårare.

Utredningen föreslår att följande definition etableras för redovisning av administration.

När det gäller *transfereringar* bör alla de offentliga utgifter räknas som administration vilka finns vid sidan av vad som sänds till mottagaren men som föranleds av transfereringen. Om ett transfereringsanslag är konstruerat på ett sådant sätt att det både innehåller transfereringsutbetalningar och utgifter för administration kan administrationsutgifterna utläsas ur den realekonomiska fördelningen av statsbudgeten. Denna anslagskonstruktion tillhör dock undantagen.

Till den samlade redovisningen av förmåner och sanktioner måste således uppgifter om administrationen hämtas från en utbyggd internredovisning.

För *skatteavvikelser* är det administrationen för att hantera de olika undantagen som ska beräknas. Det är således inte resursåtgången för att administrera beskattningen som sådan som här är intressant. Det är för närvarande inte möjligt att identifiera dessa utgifter för avvikelserna, men med förbättrad information i myndigheternas årsredovisningar bör ökade förutsättningar för detta ges.

Administrationen för att hantera *regleringar* bör kunna särskiljas i årsredovisningarna om där görs specificeringar av hur resurserna fördelats på olika verksamhetsområden.

För att beräkna utgifterna för administration vad gäller *tillhandahållandet av varor och tjänster* är det svårt att använda samma metod som för övriga förmåner och sanktioner. Hur stor del av utgifterna som bör ses som själva förmånen är inte givet. Statskontoret har i ett antal rapporter om effektiviteten i den offentliga sektorn behandlat resursåtgången för administration. För att beräkna denna har bl a en modell utarbetats som mäter internadministrationen, med vilket avses all verksamhet som inte är ett direkt handhavande av myndighetens huvuduppgift. Med denna sk INKA-metod beräknas administrationens andel av den totala verksamheten. Utredningen bedömer denna metod som generellt användbar för att beräkna hur stor administrationen är för att tillhandahålla olika varor och tjänster.

2.2 Avgränsning

I den holländska studie utredningen tagit del av har hanteringen kring olika subventioner kartlagts. I studien identifieras sex olika moment vilka bör genomföras vid utformning och hantering av alla subventioner. Dessa moment har tagits fram med utgångspunkt i den problembild som framkommit i tidigare studier av bl a fusk med subventioner. Det är inte givet att samtliga moment alltid genomförs och i studien anges för hur stora andelar av de holländska subventionerna som de olika momenten genomförts.

Den holländska ansatsen är att utformningen av subventionerna måste ske så att uppföljning och kontroll underlättas. De sex momenten speglar vilka problem som identifierats i Holland men det är rimligt att anta att många av dem även finns i Sverige. Även om studien i Holland dessutom begränsades till vad som där förhållandevis snävt definierats som subventioner gör utredningen bedömningen att resonemangen mycket väl kan användas bredare, dvs för samtliga förmåner och för sanktioner. De sex momenten kan användas för att

beskriva vilka arbetsuppgifter som i princip bör innefattas i den administration som mäts och redovisas i förhållande till respektive förmån eller sanktion. De i den holländska studien identifierade momenten är följande.

- att innan åtgärden träder i kraft klargöra avsedd omfattning och effekt så att kontrollmekanismerna kan utformas i god tid
- att regelverket utformas så att optimal kontroll erhålls
- att uppgifter kan samlas in om utgifterna för ansökningsförfaranden och beslut om utbetalningar
- att utbetalningarna sker på bästa sätt och att kassarutinerna läggs upp så att utgifterna kan uppskattas korrekt, att utbetalningarna inte blir för stora och att förskottsbetalningar omedelbart dras av den slutgiltiga subventionen
- att information systematiskt samlas in för kontroll av att mottagarna uppfyller ställda krav och att eventuella felaktigheter kan rättas till
- att information systematiskt samlas in så att åtgärdernas effekter och måluppfyllelse kan utvärderas samtidigt som ett underlag för att vidta förändringar erhålls

Identifieringen av de sex momenten underlättar även diskussionen om vad som bör räknas som administration.

När det gäller transfereringar, skatteavvikelser och regleringar anser utredningen att det arbete som sker i samtliga dessa moment bör räknas som administration. Däremot behöver de inte nödvändigtvis regelmässigt specificeras i redovisningen.

För tillhandahållande av en tjänst eller vara kan det vara svårare att dra gränsen för vad som ska räknas som administration. Utredningen anser att Statskontorets INKA-metod lämpar sig väl för att ange utgifterna för att administrera den offentliga sektorns tillhandahållande av varor och tjänster.

Med INKA-metoden avgränsas internadministration till allt som inte kan sägas utgöra ett direkt handhavande av myndigheternas huvuduppgift. Detta innefattar verksamhetsledning, information, personaladministration, ekonomiadministration, internutbildning, facklig verksamhet och förhandlingar, stödfunktioner (vaktmästeri, bibliotek, tryckeri etc) allmänna åligganden och tillfälliga uppdrag samt viss övrig administration (bl a arbetsledning). Dessa aktiviteter påförs utgifter för personal inkl lkp, resor och expenser, del i telefon och lokaler och övriga ofördelade utgifter.

Avgränsningen av internadministrationen kan göras vidare eller snävare. Den vidare avgränsningen innefattar dessutom metodutveckling och internutbildning. Utredningen förordar den vidare avgräns-

ningen för att ge bättre förutsättningar för jämförelser med administrationen för andra förmånsformer.

För att få jämförbarhet med övriga förmåners och sanktioners utgifter för administration ska till den tjänste- eller varuproducerande myndighetens internadministration också läggas förberedelser, planering, uppföljning och utvärdering som inte utförs av denna myndighet.

3 Vad påverkar administrationens storlek?

Orsakerna till att administrationen är stor eller liten kan var flera. En effektiv administration för ett visst ändamål är naturligtvis mindre än en sämre organiserad sådan med vilken samma resultat uppnås. Strävan bör dock inte alltid vara att få så låga utgifter för administration som möjligt. Storleken på dessa utgifter måste ställas i relation till vilket syfte de har och till vilken betydelse administrationen har för måluppfyllelsen och träffsäkerhet för förmånen eller sanktionen. Mot den bakgrunden bör konstruktion och hantering av åtgärderna utformas så att administrationen kan ske så effektivt som möjligt.

Utifrån den information som finns idag går det inte att dra några säkra allmängiltiga slutsatser om hur förmåner och sanktioner bör utformas för att administrationen ska bli så enkel som möjligt eller hur administrationen ska ske så effektivt som möjligt. Utredningen antar dock att det i och med att resultatstyrning sker i ökad utsträckning också kommer att göras mer systematiska genomgångar av administrationen.

I den databas som utredningen i sitt tidigare betänkande föreslagit ska upprättas bör det även finnas uppgifter om åtgärdernas karaktär och om hur olika förmåner och sanktioner administreras. När den informationen väl lagts in i databasens informationsblad bör vissa slutsatser kunna dras utifrån det då för staten heltäckande materialet.

Utredningen har i arbetet med sitt första betänkande bedömt det alltför krävande att upprätta informationsblad om alla enskilda kommunala förmåner och sanktioner. I utvecklingsarbetet för att redovisningen av förmåner och sanktioner ska omfatta hela den offentliga sektorn bör det dock särskilt prövas om uppgifter om administrationens storlek i den kommunala verksamheten går att samla in.

I det följande anges de faktorer som utifrån idag tillgänglig information kan anses ha betydelse för administrationens storlek. Utredningen konstaterar att åtgärdens form och konstruktion påverkar vilken administration som krävs. Likaså har det betydelse vilka olika moment administrationen omfattar och hur den organiseras. Dessa faktorer bör alla beaktas vid utformningen av olika förmåns- och sanktionssystem.

3.1 Förmånernas/sanktionernas form och konstruktion

Vilken form och konstruktion som väljs är bl a avhängigt av möjligheterna till hög måluppfyllelse och stor träffsäkerhet för åtgärden.

Form

Hur förmåns- och sanktionssystemen är utformade kan ha stor betydelse för hur stora resurser som går åt för att administrera dem. En grundläggande skillnad i åtgärdens form är om den är en transfereering, en tjänst, en skatteavvikelse eller något annat. Här finns inga systematiska studier av vilken form som kostar minst att administrera. Ofta är olika former utbytbara och kunskap om huruvida större skillnader i administrationsutgifter föreligger vore intressant. Med den kunskapen skulle påståenden som att en skatteförmån är billigare än ett motsvarande bidrag att administrera kunna bekräftas eller vederläggas. Utredningen ser det som troligt att antagandet att skatteförmåner är billigare än transfereringar att administrera inte gäller för alla typer av förmåner men antagligen för dem av generell karaktär. En grupp som är helt undantagen från beskattning föranleder inte heller någon löpande administration medan individuellt prövade skatteförmåner troligtvis i de flesta fall kräver administration av samma omfattning som individuellt prövade bidrag.

Konstruktion

Stora skillnader i administrationens storlek finns även om formen är densamma. Det gäller t ex mellan hur olika transfereringar är konstruerade. Detta leder i sin tur till olika resursåtgång för att administrera.

En *generell* transferering som ska gå till exempelvis alla barn eller alla ålderspensionärer kräver inte så mycket administration för att mottagarna ska bli de rätta. Motsatsen är en förmån som först efter *individuell prövning* kommer någon till del. I varje enskilt fall prövas då om mottagaren uppfyller kraven på att erhålla förmånen. Det gäller exempelvis socialbidrag och en del av företagsstöden. Mellan dessa ytterligheter ligger många förmåner och sanktioner som riktar sig mot en viss del av en större grupp. Det kan vara de arbetslösa, de studerande, en viss bransch eller mottagare i en viss region.

Något som inte framkommer när en enskild förmån eller sanktion studeras är om *flera åtgärder har samma syfte och målgrupp*.

Exempel på detta är bostadsbidrag, socialbidrag och bidragsförskott som alla avser att stödja dem som har för låga inkomster för att klara en viss standard. På många områden har nya system efter hand inrättats vid sidan av de gamla. Om flera instanser ägnar sig åt samma område innebär det förutom att t ex själva utbetalningarna görs från olika håll även att flera i samma syfte följer utvecklingen på samma område. Förutom att dubbelarbete då förekommer inom förvaltningen kan bristen på överblick förorsaka suboptimering i verksamheten. Förekomsten av flera som agerar för samma ändamål kan i vissa fall göra att åtgärderna motverkar varandra eller att mottagare erhåller fler förmåner än vad som varit avsikten. Utgifterna för administration skulle naturligtvis kunna nedbringas om antalet förmåner eller sanktioner som riktar sig mot en viss grupp i ett och samma syfte minimerades.

Den redovisning av förmåner och sanktioner som utredningen i sitt tidigare betänkande föreslagit ger en överblick över alla de åtgärder som används för olika ändamål. Denna överblick underlättar ett arbete med att effektivisera administrationen med ett större grepp än att se till den enskilda åtgärden.

3.2 Administrationens olika moment

Vilka moment administrationen omfattar för en viss förmån eller sanktion spelar roll för hur stora resurser denna tar i anspråk. En bra utgångspunkt för att analysera detta är de sex moment som identifierats i den tidigare refererade holländska studien.

För att *förbereda* olika åtgärder kommer resurser på olika nivåer i förvaltningen till användning. Noggranna förberedelser ökar utgifterna för denna typ av administration men bör leda till att effektivare förmåns- och sanktionssystem utformas. En avvägning måste dock göras gentemot dessa vinster så att inte noggrannheten i förberedelsearbetet drivs för långt.

Att lägga resurser på att *utforma* så bra *regelverk* som möjligt kan liksom förberedelserna ses som investeringar för att undgå framtida merutgifter.

För den del av administrationen som gäller att sköta *utbetalningar* i transfereringssystem eller *internadministration* för tjänsteproduktion bör utgifterna i vissa fall kunna hållas förhållandevis begränsade. Om det endast handlar om t ex rutinmässiga utbetalningar som sker mer eller mindre automatiskt via dator blir administrationen inte alls särskilt stor. Rutinerna för att skicka ut barnbidrag eller folkpensioner är exempelvis enkla. Andra utbetalningar föregås, för att mottagarna ska bli de avsedda, av ansökningsförfaranden och prövning vilket

kräver mer administration. Vissa skatteavvikelser innebär ingen som helst administration i denna mening eftersom de inte alls berörs av skatteförvaltningen.

Att satsa vissa resurser för att ha kontroll på *kassaflödena* och se till att dessa sker på bästa sätt ökar även det administrationen men medför på sikt totalt sett lägre utgifter.

Om det finns risk för att förmånssystemet missbrukas kan det i administrationen även ingå att *kontrollera* på olika sätt. Ett exempel är att försäkringskassan ibland kontrollerar om en sjukanmäld verkligen är hemma och sjuk. Noggrann kontroll för att förhindra fusk kan ta stora resurser i anspråk. Dessa måste ställas i relation till vilka värden som missbruket handlar om men också mer allmänna värderingar om rätt och fel vid användandet av resurserna i den offentliga sektorn. Inom EU finns stora problem med fusk för att komma i åtnjutande av olika förmåner och där förs krav fram på ökad kontroll för att motverka detta.

Slutligen påverkar även omfattningen av *uppföljning och utvärdering* av förmåns- och sanktionssystemen resursåtgången för administration. Alla förmåner och sanktioner behöver följas och utvärderas för att se om de har den effekt som var tänkt och hur utvecklingen kan komma att se ut framöver. Rimligtvis görs detta någonstans men det är inte säkert att det idag alltid framgår av någon redovisning hur mycket tid som ägnas åt olika system. Kraven som följer av mål- och resultatstyrningen torde leda till att ökade resurser kommer att få läggas här från myndigheternas sida.

Slutsatsen är att storleken på administrationen till att börja med påverkas av om de olika momenten över huvudtaget genomförs vad gäller olika åtgärder men sedan att ambitionsnivån i utförandet av de olika momenten har betydelse. I ett fall kanske inte alla moment behövs för att administrationen ska kunna sägas vara effektiv medan det i ett annat fall krävs stora resurser för arbetet med ett visst moment för att undvika att utbetalningarna i ett förmånssystem blir omotiverat stora.

3.3 Hur administrationen organiseras

Hantering av förmåns- och sanktionssystemen kan organiseras på olika sätt. Hur administrationen organiseras inverkar även det på resursåtgången. Även här kan det finnas andra skäl än de ekonomiska till att administrationen organiseras på ett visst sätt.

I det följande pekar utredningen på några faktorer i hur hanteringen organiseras som påverkar administrationens storlek.

För vissa förmåner ska ansökningar lämnas och det kan ske på olika sätt. Få ansökningstillfällen kräver mindre administration än om ansökningar ska ske flera gånger. Standardiserade ansökningsförfaranden underlättar också hanteringen.

Mottagaren kan sedan erhålla en förmån vid få tillfällen eller också sker t ex utbetalning uppdelad på ett flertal tillfällen. Att tillfällena är så få som möjligt minskar även utgifterna för administrationen. Betydelsefullt är även om schablonbelopp med eventuell slutavräkning används vid utbetalning eller om granskningar av underlag och exakta beräkningar görs varje gång enligt detaljerade beräkningsregler.

I allmänhet blir administrationen större om den sker utspridd på regionala myndigheter jämfört med om den i sin helhet sker inom en central myndighet. Decentraliserad administration kan dock vara att föredra av andra skäl vilka måste vägas mot detta. Exempelvis kan en decentraliserad administration vara att föredra för att finnas nära mottagarna oavsett om detta gör administrationen större.

För en del förmåner delar flera instanser arbetet sinsemellan så att en myndighet prövar och beslutar medan en annan sköter utbetalningarna. Exempelvis används försäkringskassorna för utbetalningar av kontant arbetsmarknadsstöd (KAS) för vilka ansvaret ligger hos Arbetsmarknadsstyrelsen och inte hos Riksförsäkringsverket. Detta är i vissa fall ett effektivt sätt att organisera administrationen medan det i andra fall kan vara mindre bra.

Om den förmån eller sanktion som ska administreras naturligt faller inom det område en myndighet huvudsakligen ägnar sig åt underlättas också hanteringen. Administration utspridd på regional nivå kan komma att ske bland uppgifter på många andra områden. Även om åtgärden sköts på central nivå kan hanteringen hamna på en myndighet där den ligger utanför det huvudsakliga kunskapsområdet och därmed upplevs som udda. Resurser krävs då för myndigheten att sätta sig in i området som dessutom någon annan instans redan har stor kunskap om.

4 Hur stor är administrationen?

I detta avsnitt visas exempel på hur stora administrationskostnaderna är för några förmåner. Det bör observeras att metod och avgränsning skiljer sig mellan de olika studier exemplen är hämtade från men de ger ändå en uppfattning om vilken storleksordning administrationen har. I de två bilagorna till betänkandet sammanfattas de studier rörande administrationskostnader som gjorts inom Statskontoret och några exempel ges från Riksrevisionsverkets granskningar.

Utredningen kan konstatera att det för att underlätta jämförelser finns behov av att utveckla mer nyanserade mått än de procenttal som oftast anges. Administrationens storlek i förhållande till t ex en transferering är mest intressant om just denna studeras ett visst år eller över en tidsperiod men inte om jämförelser ska göras med andra förmåner som har en annan karaktär. Allt annat lika bör ett omvänt proportionellt förhållande gälla när administrationen uttrycks som procentandel av utgifterna för förmåner i form av transfereringar och skatteavvikelser; ju större belopp transfereringen uppgår till desto mindre andel utgör administrationen av den sammanlagda resursåtgången. Det kan istället vara mer meningsfullt att relatera administrationens storlek till antalet mottagare. När det gäller tillhandahållande av varor och tjänster visar tidigare studier att administrationen ökar med volymen, först i långsammare takt sedan i snabbare.²

Några säkra generella slutsatser om hur och varför administrationens omfattning skiljer sig för olika former av förmåner eller sanktioner går idag inte att dra utifrån det knapphändiga material som finns tillgängligt. Det vore som tidigare angetts t ex intressant om jämförelser kunde göras mellan statens utgifter för administration för transfereringar, tillhandahållande av tjänster, skatteavvikelser och regleringar. Sådan kunskap skulle vara värdefull att ha vid utformningen av förmåns- eller sanktionssystem.

Avsikten är att nedanstående exempel ändå ska ge en grov bild av hur stor administrationen är inom olika delar av den offentliga sektorn.

² Richard Murray: Drivkraften i myndigheternas internadministration, i Ingar Palm Lund (red): Effektiva myndigheter inom snävare ramar, Liber 1985

4.1 Exempel avseende transfereringar

Pensioner

Transfereringarna från AP-fonden utgör betydande belopp. För budgetåret 1994/95 prognosticerades vid årsskiftet utbetalningarna till 111,5 miljarder kronor. Administrationen beräknades för budgetåret till 0,8 miljarder kronor vilket motsvarar 0,7% av de utbetalda pensioner. Förutom att förvalta de medel som finns i fonderna ingår i administrationen bl a registrera varje persons ATP-poäng för att rätt utbetalningar ska ske.

Även i systemet för statlig tjänstepension ingår att hålla reda på varje persons yrkesverksamhet för att rätt pension ska betalas ut. Statskontoret gjorde 1988 en undersökning av administrationskostnaderna hos Statens löne- och pensionsverk (SPV) för pensionshandläggning med hjälp av INKA-metoden. Administrationen beräknades budgetåret 1985/86 uppgå till 57 milj kr eller 0,3% i förhållande till utbetalade belopp samtidigt som 18 miljarder kronor betalades ut i statliga tjänstepensioner. Utöver administrationen hos SPV går resurser åt på alla myndigheter för att besvara frågor kring dessa pensioner. Ambitionen från SPVs sida har dessutom varit att alltmer av informationsverksamheten ska ske ute på myndigheterna och därmed minska SPVs administration i denna del.

Barnbidrag

Utifrån en studie 1994 om produktivitetsutvecklingen i socialförsäkringen har Statskontoret bl a beräknat administrationskostnaderna för olika förmåner med utgångspunkt i förmånens del i förvaltningskostnaderna. Barnbidragen uppgick 1993 till 17 miljarder kronor och administrationskostnaden för dem beräknades för 1992/93 till 98 milj kr. Detta motsvarar att administrationkostnaderna var 0,6% i förhållande till utbetalda bidrag.

I en studie 1983 beräknade Statskontoret för budgetåret 1981/82 administrationen av barnbidragen till 25 milj kr eller med ett påslag för gemensam administration, lokaler m m även då till 0,6% av utbetalda bidrag. Barnbidraget anges som ett exempel på en generell och relativt lätt administrerad subvention.

Bidragsförskott

Bidragsförskotten är till skillnad från barnbidragen selektiva till sin karaktär och krångliga att administrera. Exempelvis innebär admini-

strationen omfattande kravverksamhet och dubbelarbete mellan olika instanser.

I Statskontorets produktivetsstudie beräknades administration-skostnaderna för bidragsförskotten budgetåret 1992/93 uppgå till 420 milj kr. Bidraget uppgick 1993 till 4,2 miljarder kronor vilket innebär att administrationen motsvarar 10,1% av bidraget. I förhållande till nettoutgiften för bidragsförskotten motsvarade administrationen 14,2%.

I studien från 1983 beräknades administrationen av bidragsförskott till 125 milj kr vilket tillsammans med tillägg för del i gemensam administration och lokaler m m motsvarade 16% av statens nettoutgift för förmånen. Denna var 1981/82 1065 milj kr.

Reglerna för bidragsförskott har ändrats under tioårsperioden men i vad mån det ligger bakom att administrationen krympt i förhållande till transfereringen går ej att säga utifrån Statskontorets studier.

Näringslivsstöd

Statskontorets studie från 1983 tar även upp stödet till näringslivet som då bestod av ett 80-tal stödformer. Utifrån en enkätundersökning angavs administrationskostnaderna exkl lokalkostnader för sysselsättningsstöd vara mindre än 1% och för investeringsstöd cirka 2%. Sammantaget utgick under perioden 1975/76-1979/80 66 miljarder kronor per år i bidrag, cirka 9 miljarder kronor i lån och cirka 45 miljarder kronor i garantier.

Riksrevisionsverket beräknade i en studie 1993 administration-skostnaderna för omställningsstödet till jordbruket till 90 milj kr. Detta motsvarade 2,7% av bidragsbeloppet som under perioden 1990/91-1993/94 uppgick till 3,3 miljarder kronor.

4.2 Exempel avseende tillhandahållande av tjänster

Högskoleutbildning och forskning

INKA-metoden användes senast av Statskontoret för att i en rapport 1992 beräkna administrationskostnadernas storlek för högskoleutbildning och forskning. De samlade resurserna vid universitet och högskolor samt centrala myndigheter inom högskolesektorn var 1990/91 cirka 14,3 miljarder kronor. Internadministrationens storlek varierade kraftigt mellan högskolorna men i genomsnitt användes 21% av de sammanlagda resurserna för internadministrativa ändamål. Det motsvarade cirka 3 miljarder kronor. I beräkningen har inte lokalkost-

naderna tagits med då de bedömdes ge en felaktig bild vid jämförelser mellan olika högskolor.

4.3 Exempel avseende skatteförmåner

Avdrag för resor till och från arbetet

Avvikelsen innebär ett stöd till personer utan tillgång till bra allmänna kommunikationer eller med långa resvägar. Administrationsarbetet är proportionellt mot antalet som begär avdrag. Tidigare år lade skattemyndigheterna ganska mycket resurser på granskningsarbetet men eftersom avdrag numera endast medges för kostnader som överstiger 6 000 kronor har antalet skattskyldiga med avdrag reducerats och det totala administrativa arbetet därmed minskat.

Upplåtelse av hyresrätt

Uthyrning av fastighet är undantaget från skatteplikt till mervärdesskatt. Den uthyrning av fastighet som inte heller på andra sätt berörs av mervärdesbeskattningen, såsom t ex för avdrag för ingående mervärdes-skatt, föranleder knappt någon administration i skattemyndigheterna.

Nedsatta socialavgifter

I utredningens första betänkande redovisas tre olika typer av skatteavvikelser som berör socialavgifter. Nedsättningen i inre stödområdet är en förmån för företag som har sin verksamhet i dessa regioner. Nedsättningen är begränsad till vissa branscher, till vissa specificerade kommuner samt tidsmässigt. För att erhålla förmånen krävs verksamhet i form av utbetalda löner. Alternativ till denna form av förmån är de tidigare lokaliseringstöden och lokaliseringsslånen. Ett lokaliseringstöd prövas individuellt och betalas oftast ut som engångsbelopp. Nedsättning av socialavgifter är mer generell än lokaliseringstöd. Nedsättningen utgår med mindre belopp och under en längre tidsperiod och är enkel att administrera.

Som exempel på en nedsättning efter individuell prövning kan den nedsättning nämnas som medges genom lagen om tillfällig avvikelse från lagen om socialavgifter. Enligt denna lag erhåller arbetsgivare nedsättning av socialavgifterna för kostnader de har för anställdas fortbildning. För att erhålla nedsättning krävs att arbetsgivaren

anställer en vikarie som är tilldelad genom länsarbetsnämnden. Denna förmån kräver således medverkan både från länsarbetsnämnden och skattemyndigheten.

En tredje skatteförmån som avser socialavgifterna är den nedsättning som ges för att stimulera nyanställningar. Nedsättningen är kopplad till krav på arbetade timmar och är begränsad både i tid och till belopp. Förmånen är enkel att administrera vad gäller utbetalningarna men kontrollmöjligheterna är små.

5 Slutsatser och förslag

Utredningens slutsatser vad gäller utgifter för administration i den offentliga sektorn sammanfattas i detta avsnitt. Här anger också utredningen sina förslag till vad som bör göras för att främja administrativ effektivitet. Utredningens förslag bygger på att det finns en internredovisning som möjliggör en redovisning av administration för olika förmåner och sanktioner, vilket bl a förutsätter en fungerande tidredovisning hos myndigheterna. Detta ligger i linje med vad som krävs för att utöva mål- och resultatstyrning och utredningen gör därför bedömningen att de föreslagna uppgifterna kommer att kunna tas fram när denna styrning utvecklats mer allmänt.

Utredningen betonar önskvärdheten av en så fullständig redovisning som möjligt samtidigt som det i den praktiska tillämpningen är nödvändigt att vara pragmatisk och se till väsentligheterna.

Även om administrationen många gånger svarar för mindre delar av utgifterna för ett åtagande är det inte oväsentligt att försöka få den så effektiv som möjligt. Utredningen understryker emellertid vikten av att storleken på administrationen ställs i relation till måluppfyllelse och träffsäkerhet.

För att kunna följa och/eller jämföra hur administrationen utvecklas är det viktigt att den *redovisas på ett enhetligt sätt*, vilket inte är fallet idag. En allmänt gällande *definition och avgränsning* av vad som ska inkluderas i begreppet administration behöver därför etableras.

Förslag: Utredningen föreslår att krav bör ställas på de statliga myndigheternas internredovisning så att kostnader för administration årligen särredovisas för varje förmån och sanktion. Prövning kan sedan ske som en naturlig del i den mål- och resultatstyrning som eftersträvas. När det gäller tillhandahållande av varor och tjänster bör redovisningen ske enligt INKA-metoden för internadministration. För transfereringar, skatteavvikelser och regleringar bör administrationen omfatta alla offentliga utgifter knutna till

en förmån eller sanktion utöver vad som direkt kommer mottagaren till del eller belastar mottagaren.

Liksom för den av utredningen föreslagna redovisningen av förmåner och sanktioner bör de föreslagna kraven gälla precisering på en nivå motsvarande per anslag för förmåner i form av transfereringar eller konsumtion, dvs statliga utgifter.

Möjligheterna till att samlat kunna redovisa administrationen i kommunerna bör övervägas när den av utredningen i tidigare betänkande föreslagna redovisningen av förmåner och sanktioner utvidgas till att omfatta hela den offentliga sektorn.

En genomgång av *vilka moment administrationen innefattar* är en god grund för analys och för att precisera vad som bör inkluderas vid beräkningar av administrationens storlek. I den tidigare åberopade holländska rapporten identifieras sex moment i hanteringen kring subventioner. Utredningen anser att dessa väl lämpar sig för att identifiera och analysera administration även i ett mer generellt sammanhang.

Förslag: Utredningen föreslår att begreppet administration bör innefatta förberedelser, utformning av regelverk, utbetalningar, optimering av kassaflödena, kontroll, uppföljning och utvärdering.

Administrationens storlek påverkas förutom av vilka moment den innefattar även av vilken *form* förmånen eller sanktionen har, dess *konstruktion* och hur hanteringen är *organiserad*. Det kan exempelvis vara av stor betydelse om en förmån utgår generellt eller efter individuell prövning, om den utgår få eller många gånger och om det är en eller fler instanser som administrerar den. Som utredningen tidigare påpekat avgörs emellertid inte hur en förmån eller en sanktion konstrueras och hur hanteringen organiseras enbart på ekonomiska grunder. Möjligheterna att nå uppsatta politiska mål kan motivera att större resurser läggs på administrationen än vad ett snävt ekonomiskt betraktelsesätt skulle utpeka.

Den redovisning av förmåner och sanktioner som utredningen föreslagit i sitt tidigare betänkande omfattar samtliga utgifter, dvs även för administration. Åtminstone för staten inkl socialförsäkringssektorn bör utgifterna för administration i redovisningen kunna specificeras på informationsblad för de enskilda förmånerna och sanktionerna. När detta väl gjorts bör den nya informationen och den överblick redovisningen ger kunna öka kunskapen om administrationen i offentlig sektor. Perspektivet bör vara avsändarens, dvs utgifterna i den offentliga sektorn, eftersom redovisningen är tänkt att komma till användning i regeringens och riksdagens budgetberedning. Utredningens ut-

gångspunkt är att administrationens storlek mäts i termer av utgifter. Detta är vad utredningen menar generellt bör gälla i redovisningen av förmåner och sanktioner men att anpassning i praktiken måste göras till hur redovisningen sker i de källor som används. Till redovisningen av förmåner och sanktioner hämtas exempelvis en stor del av uppgifterna från statsbudgeten där huvuddelen av anslagen förs upp som utgifter men en mindre del som kostnader.

Vad gäller de faktorer som påverkar administrationens storlek kan utredningen konstatera att generella förmåner kräver mindre administration än de som innebär prövning i varje enskilt fall. Mot detta kan ställas att generella förmåner ofta medför högre offentliga utgifter för att nå t ex ett fördelningspolitiskt mål. Några generella slutsatser i övrigt om hur administrationens omfattning skiljer sig för olika former av förmåner eller sanktioner går idag inte att dra utifrån det knapphändiga material som finns tillgängligt. I betänkandet ger dock utredningen några exempel på hur stor administrationen är i förhållande till förmånen.

Utredningen vill slutligen peka på att det för att underlätta jämförelser finns behov av att utveckla mer nyanserade mått än de procenttal som oftast anges för administrationen i förhållande till förmånens storlek. Administrationens storlek påverkas mindre av storleken på en transferering eller skatteavvikelse än av antalet mottagare. När det gäller tillhandahållande av varor och tjänster samt regleringar ökar antagligen administrationen också med volymen men troligen i ett varierande mönster. Kunskap för att dra säkrare slutsatser kring detta kommer att erhållas av informationen i den av utredningen föreslagna databasen med förmåner och sanktioner.

När det gäller finansieringen av förslagens genomförande hänvisar utredningen till vad som angetts i det tidigare betänkandet SOU 1995:36 eftersom den där föreslagna breda redovisningen av förmåner och sanktioner inkluderar särredovisning av administrationen. Genomförandet av förslagen i förliggande betänkande bör rymmas i det utvecklingsarbete och den löpande produktion utredningen tidigare föreslagit.

Administrationskostnader för statliga subventioner

en sammanställning utifrån
Statskontorets rapporter

Innehållsförteckning

Inledning	35
Uppdraget	35
Uppläggning	35
Rapporter med uppgifter om administrations- kostnader för subventioner	37
Stöd till näringslivet, barnbidrag och bidragsförskott	37
Lån, bidrag och kreditgarantier vid elva myndigheter	39
Pensionshandläggning	47
Statsbidrag till primärkommuner	49
Högskoleutbildning och forskning	53
Målrelaterat bidrag till SIS	54
Presstö	55
Idrottsstö	58
Socialförsäkringar	60

Inledning

Uppdraget

Statskontoret har av Utredningen om statliga subventioner (Fi 1994:05) fått i uppdrag att sammanställa uppgifter om administrationskostnader för statliga subventioner utifrån studier som genomförts av Statskontoret.

I uppdraget efterfrågas en sammanställning av

- a) de studier som gjorts av kostnader för administration av statliga transfereringar och bidrag
- b) de studier som gjorts av internadministrationens omfattning i statliga myndigheter, som producerar tjänster som kan anses vara subventioner.

Uppläggning

I det följande redovisas de uppgifter som kunnat återfinnas i Statskontorsstudier och som bedömts relevanta i sammanhanget. I sammanställningen redovisas uppgifter från såväl rapporter utgivna av Statskontoret som rapporter utgivna av Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO), där Statskontoret haft ett uppdrag från ESO.

Vid arbetet med denna sammanställning har särskilt två frågor av metodkaraktär dykt upp.

- Vad ska räknas som en subvention?
- Vad innefattas i begreppet administrationskostnad?

Det vi här tagit med som subventioner hör till någon av följande kategorier:

- *transfereringar* till hushåll, företag, kommuner, organisationer m.fl.

- *skatteavvikelser*, som innebär en subvention i förhållande till ett normativt skattesystem
- *övriga subventioner*, som kan vara av olika karaktär. Exempel på sådana subventioner kan vara vissa tjänster som tillhandahålls utan avgifter eller med subventionerade avgifter, specialdestinerade bidrag, förmånliga lån och räntesubventioner.

Avsikten i detta arbete har dock inte varit att göra någon exakt avgränsning av subventionsbegreppet.

I de studerade rapporterna finns inte någon enhetlig avgränsning av vad som räknas in i administrationskostnaderna. Vid varje redovisad rapport har därför angetts hur administrationskostnaden beräknats i respektive fall.

I vissa fall kan det också diskuteras vad som är rimligt att räkna som administrationskostnad. I den följande redovisningen finns högskoleutbildning och forskning med som en subvention. Är administrationskostnaden lika med högskolornas internadministration eller ska man betrakta alla kostnader för utbildningen och forskningen som administrationskostnad? I vilken utsträckning ska övriga myndigheters arbete tas med, t.ex. i samband med ansökningar till utbildningen? I den aktuella rapporten har högskolornas internadministration bestämts och det är den uppgiften som redovisas här.

De uppgifter som redovisas i det följande har inte analyserats eller korrigerats för att göras mer jämförbara, eftersom det inte funnits utrymme att genomföra detta inom uppdragets ramar.

Redovisningen innehåller uppgifter från rapporter som tagits fram av Statskontoret. Alla rapporter beskrivs utifrån en mall med frågor. Dessa är

- Vilken subvention?
- Hur stor är subventionen i sig?
- Vem administrerar subventionen?
- Hur stora är administrationskostnaderna?
- Vad räknas in i administrationen?

Beskrivningarna utgår från hur subventionen var konstruerad och administrerad när respektive rapport skrevs. I flera fall har subventionerna därefter tagits bort eller förändrats. Detta har kommenterats i vissa fall. Förändringar kan även ha gjorts i andra fall utan att detta kommenteras i texten.

Rapporter med uppgifter om administrationskostnader för subventioner

Stöd till näringslivet, barnbidrag och bidragsförskott

Vilken rapport?

Administrationskostnader för några transfereringar (1983:39)

Vilka subventioner?

Rapporten behandlar administrationskostnader för tre typer av transfereringar,

- stöd till näringslivet (som består av ett 80-tal stödformer)
- barnbidrag
- bidragsförskott

Hur stora är subventionerna i sig?

Stödet till näringslivet var under perioden 1975/76 – 1979/80 per år ca 66 miljarder kronor i bidrag, ca 9 miljarder i lån och ca 45 miljarder i garantier.

Anslag till barnbidragen var 1982/83 5.205 milj. kronor. I budgetpropositionen för 1983/84 föreslås ett anslag på 5.890 milj. kronor.

Statens nettoutgift för bidragsförskott var år 1981/82 1.065 milj. kronor.

Vem administrerar subventionerna?

Stödet till näringslivet administreras av ett 25-tal centrala myndigheter. Räknas de regionala utvecklingsfonderna och regionala statliga organ in är mer än 100 myndigheter engagerade. För några stödformer är dessutom arbetsförmedlingarna beslutande instans.

Barnbidragen administreras av Försäkringskassorna, Riksförsäkringsverket och Försäkringsrätterna

Frågor kring bidragsförskott administreras av Försäkringskassorna, Riksförsäkringsverket, Försäkringsrätterna och Kronofogdemyndigheterna.

Hur stora är administrationskostnaderna?

Utifrån enkätsvar, som samlats in i annat sammanhang, har uppgifter om administrationskostnader kunnat erhållas för 25 stödformer. Sammanfattningsvis är administrationskostnaden

- för sysselsättningsstöd mindre än 1 %
- för investeringsstöd ca 2 %

Administrationn av barnbidragen kostade 1981/82 ca 25 milj. kronor. (Anslaget till barnbidrag var det året 5.119 milj. kronor.) Detta motsvarar 0,5 % av utbetalda bidrag. Görs antaganden om administrationspålägg (se nedan) blir andelen 0,6 % av utbetalda bidrag.

De direkta administrationskostnaderna för bidragsförskott var 1981/82 125 milj. kronor. Detta motsvarar ca 12 % av statens nettoutgifter. Om ett administrationspålägg (se nedan) på 40 % räknas in blir andelen administrationskostnader ca 16 % av statens nettoutgift.

Vad räknas in i administrationen?

Administrationskostnaderna för stöd till näringslivet beräknades utifrån enkätuppgifter om årlig resursinsats för stödadministrationen uttryckt i årsarbetskrafter handläggande och biträdande personal.

I administrationskostnaderna för barnbidrag och bidragsförskott räknades direkta kostnader in som direkta lönekostnader (inkl. lönekostnadspålägg), ADB-kostnader samt ersättning till postverket. Påslag för kostnader för gemensam administration, lokaler och expenser m.m. har inte räknats in. I beräkningarna har dessa kostnader antagits vara 40 % av de direkta kostnaderna.

Övrigt

I rapporten anges några vägar att minska administrationskostnaderna. Dessa är

- övergå från selektiva till generella bidrag
- slå samman bidrag med närliggande syfte som riktar sig till samma kategori av mottagare
- renodla ansvar och därmed minska antalet berörda organ som är involverade i den administrativa handläggningen
- enklare regelsystem och administrativt förfarande vad gäller prövning inför beslut samt kontroll i efterhand.

I kommentarerna till stöd till näringslivet konstateras att en decentraliserad stödadministration medför en relativt sett högre administrationskostnad. Vidare noteras att administrationskostnaden blir lägre om ett nytt stöd av begränsad omfattning förläggs till en myndighet som redan har likartade uppgifter än om stödet läggs på en myndighet som är ovan vid sådana uppgifter. Det finns stordriftsfördelar. Likartade stöd bör därför samlas hos så få myndigheter som möjligt.

Barnbidrag är ett exempel på en generell och relativt sett lättadministrerad subvention. Administration av bidragsförskott hör till den motsatta kategorin, selektiv och förhållandevis krånglig att administrera. Bidragsförskotten innebär t.ex. en omfattande kravverksamhet och dubbelarbete förekommer mellan försäkringskassor och de organ som medverkar vid fastställandet av underhållsbidrag.

Lån, bidrag och kreditgarantier vid elva myndigheter

Vilken rapport?

Statlig stödverksamhet
hantering och besparingsmöjligheter
– förstudie (1983:49)

Vilken subvention?

Utredningen har kartlagt de tre stödtyperna lån, bidrag och kreditgarantier vid elva myndigheter. Syftet med kartläggningen var att den skulle utgöra underlag för en översiktlig bedömning av besparingsmöjligheterna i den statliga stödadministrationen.

I rapporten diskuteras i första hand vad som kan göras för att spara i hanteringen *efter* beslut på de olika myndigheterna.

Vilka lån, bidrag och kreditgarantier som studerades redovisas nedan.

Hur stora är subventionerna i sig?

Hanteringen av de tre stödtyperna lån, bidrag och kreditgarantier skiljer sig åt vad gäller administration och därmed kostnaderna för denna. I förstudien anges i flertalet fall ärendemängder och belopp för respektive myndighet. Dessa uppgifter redovisas nedan vid respektive stöd. I enstaka fall redovisas sådana uppgifter för respektive stödform. Då administrationskostnaderna inte redovisats uppdelade på respektive stödform har sådana uppgifter inte tagits med här.

De uppgifter som redovisas nedan är beslutade/utbetalade bidrag, beviljade/utbetalade lån eller givna kreditgarantier. Storleken på den statliga subventionen är olika beroende på vilken stödform som är aktuell. När det gäller bidrag är subventionen lika med det utbetalade bidraget.

För lån är det däremot inte lika enkelt. Subventionen för mottagaren är mellanskillnaden i kostnad för att låna på annat sätt och det statliga lånet. Ur statens perspektiv är subventionen vid lån lika med mellanskillnaden mellan vad man (teoretiskt) skulle kunna låna ut för respektive vad man i verkligheten lånar ut för. I princip är subventionen lika stor oavsett om man ser det från mottagarens respektive statens sida.

När det gäller kreditgarantier är statens subvention det belopp man får betala då garantin utlöses. Vid beslut om kreditgarantier vet man därför bara hur stor subventionen som högst kan bli.

Stödhanteringen kan delas in i följande funktioner:

- beredning/beslut
- säkerhetshantering
- utbetalning
- förvaltning
- återkrav
- statistik

Lån kan omfatta alla dessa funktioner. Det är dock inte alla som kräver säkerheter. Bidrag har ingen säkerhetshantering och ingen förvaltning. Kreditgarantier omfattar beredning/beslut, säkerhethantering och viss bevakning. Övriga funktioner hanteras av kreditinstituten.

På de studerade myndigheterna hanterades följande stöd.

Arbetsmarknadsverket

Flyttningsbidrag

Näringshjälp

Anskaffning av motorfordon för handikappad

Särskilda anordningar på arbetsplatsen för handikappad

Arbets tekniska hjälpmedel för handikappade

Ekonomisk hjälp till flyktingar:

■ Startbidrag

■ Startlån

1981/82 utbetalades ca 29 700 bidrag om totalt ca 225 milj. kr. Under samma period utbetalades ca 3.270 lån omfattande ca 25 milj. kr.

Utestående fordringar var totalt ca 75,7 milj. kronor fördelade på ca 11.200 lån.

Bostadsverket

Bostadsverket beslutade om bostadspolitiskt stöd via ett tjugotal låne- och bidragsformer och förvaltade ett sextiototal.

Låneförvaltningen omfattade 1982-06-30 ca 62 miljarder kr och antalet lån uppgick till drygt 1 miljon st. Antalet beviljade lån uppgick under budgetåret 1981/82 till ca 80.000 och antalet utbetalda lån till 93.950. (Lånen kunde betalas ut upp till två år efter beslut.)

Under 1981/82 betalades 7.215 milj. kr ut i räntebidrag. Anslaget för 1982/83 uppgick till 9.000 milj. kr.

Centrala studiestödsnämnden/ Studiemedelsnämnden/ Vuxenutbildningsnämnden

Studiebidrag

Återbetalningspliktiga studiemedel

Vuxenstudiebidrag

Studiemedel (lån) samt återbetalningspliktiga studiemedel för yngre elever respektive i form av vuxenstudiestöd utgick år 1981/82 med 3.320 milj. kr. Antal studerande som fick dessa lån var 205.660.

1982-06-30 förvaltade CSN ca 745.000 lån och Postgirot ca 55.000 lån. Den utestående lånefordringen uppgick totalt till ca 19.106 milj. kr.

Nämnden för fartygskreditgarantier

Varvslån
Fartygskreditgarantier
Räntestöd

1981 beviljades 7 lån på totalt 467,5 milj. kr.

Under åren 1980-82 finansierades ca 110 beställningar av fartyg och offshoreanläggningar med hjälp av kreditgarantier. I december 1982 fanns utestående garantier på ca 22.019 milj. kr

Räntestödet uppgick år 1981/82 till 38,7 milj. kr för att år 1984/85 ha stigit till 250 milj. kr.

Kammarkollegiet

Ansvarar för lånehanteringen sedan myndighet fattat beslut om beviljande av lån. Låneformerna kan indelas i följande grupper:

- näringslån
- lån ur pressens lånefond
- stöd för etablering av dagstidningar
- investeringslån för bokhandeln
- övriga lån

Kammarkollegiet förvaltade 1982-06-30 ca 1.600 statliga lån och den utestående fordringen uppgick till 7.759 milj. kr. Under budgetåret 1981/82 utbetalades 183 statliga lån till en summa av 1.338 milj. kr.

Lantbruksverket

Rationaliseringsstöd
Glesbygdsstöd
Räntestöd
Etableringsstöd

Inom dessa stödkategorier finns såväl bidrag, lån som lånegarantier.

Under 1981/82 beviljades 2.200 st lånegarantier till en ungefärlig summa av 421 milj kr. Antalet avskrivningslån (bidrag) uppgick till 1.166 st och 70 milj. kr. Antalet beviljade lån uppgick till 3.504 st och 74 milj. kr.

Länenämnden för den mindre skeppsfarten

Lån kan beviljas svenskt rederiföretag för förvärv, ombyggnad eller reparation av mindre fartyg. Företräde till lån skall ges mindre rederier.

Under bå 1980/81 beviljades 7 lån till en summa av 45,5 miljoner kr. Totala lånestocken var 113 lån och de utestående fordringarna ca 141 milj. kr.

Länsstyrelsen

Lokaliseringsstöd

Glesbygdsstöd

Lokaliseringsstödet hanteras i samarbete med SIND fr.o.m. 830701. Ca 200 beslut om lokaliseringsstöd tas på länsstyrelsen varje år.

Glesbygdsstödet innehåller avskrivningslån, lån, kreditgarantier och bidrag. Tillsammans beviljades 1.382 st glesbygdsstöd omfattande ca 130 milj. kr.

Statens industriverk

Branschkrediter:

- särskilda strukturgarantier till glasindustrin
- särskilda strukturgarantier till tekoindustrin
- strukturgarantier till möbel/trähus/snickeri samt gjuteriindustrin
- avskrivningslån till glasindustrin
- avskrivningslån till tekoindustrin

143 st utestående garantier fanns omfattande ca 216 milj kr. 71 räntebidrag utbetalades omfattande ca 6,5 milj. kr. 129 lån omfattande ca 17 milj kr beviljades. Antal utestående lån var 91 st om totalt ca 51 milj kr.

Finansiellt stöd:

- industrigarantilån
- hotellgarantilån
- företagsgarantilån

72 garantier beviljades 1981/82 omfattande ca 205 milj kr.

Branschprogram:

- bidrag till vissa industribranscher

Under 1980/81 beviljades ca 1.200 stöd omfattande totalt ca 49 milj kr.

Prospekteringsbidrag:

- bidrag till prospektering efter olja, naturgas eller kol

1981 beviljades 17 bidrag om totalt ca 77 milj kr.

Lokaliseringsstöd:

- lån
- bidrag
- avskrivningslån

1981/82 beviljades ca 400 lån omfattande ca 134 milj kr. Utestående fordringar uppgick till ca 3.600 milj kr fördelade på ca 2.600 lån. 1.200 bidrag utbetalades om totalt ca 8,5 milj kr. 726 avskrivningslån om totalt ca 195 milj. kr beviljades.

Skogsstyrelsen

Billån till personal på skogsvårdsstyrelserna
Frölån till skogsvårdsstyrelserna

Tillsammans behandlades 1981/82 102 st lån. Antalet utestående fordringar uppgår till 442 st och ca 9 milj kr.

Överstyrelsen för ekonomiskt försvar

Beredskapslån Beredskapsgaranti

Under 1982/83 beviljades 28 lån omfattande totalt ca 313 milj kr. Av detta belopp utbetalades under samma tid ca 92 milj kr.

Under 1982/83 beviljades garantier omfattande totalt ca 46 milj kr till sju företag.

Vem administrerar subventionerna?

Av föregående fråga framgår vem som administrerar subventionen.

För vissa mindre myndigheter sköts utbetalning och förvaltning av lån av Kammarkollegiet. Det gäller Nämnden för fartygskreditgarantier och Lånenämnden för den mindre skeppsfarten

Hur stora är administrationskostnaderna?

I rapporten redovisas administrationskostnaderna *efter* beslut. Där-
emot framgår inte vilka kostnader som finns före beslut vid bered-
ning.

Det är svårt att här hitta mått som ger jämförbarhet mellan olika stöd vad gäller administrationskostnader, bl.a. beroende på olika stödtyper. I rapporten redovisas administrationskostnad/ utestående ärende som ett sådant mått. Med utestående ärende menas ärenden som kräver hantering efter beslut och utbetalning, och som inte är avslutade.

Detta mått har här kompletterats med administrationskostnadens andel av stödets storlek. Här har bara räknats in storleken på lån och kreditgarantier, eftersom de angivna administrationskostnaderna enbart avsåg kostnaderna efter beslut.

Båda dessa mått har dock stora brister. Inte minst rymmer administrationskostnaden för de flesta myndigheter flera olika typer av stöd, vilket gör att siffrorna får ses som mycket grova.

	Administra- tionskostnad efter beslut 1981/82, tkr	Administra- tionskostnad/ utestående ärenden, kr	Andelen admini- strationskostnad – kostnad av det totala stödet, %
Arbetsmarknadsverket	4 220	294	4,2
Bostadsverket	39 048	38	0,1
Centrala studiestödsnämnden Studiemedelsnämnden Vuxenutbildningsnämnden	16 600	22	0,1
Nämnden för fartygskredit- garantier	—	—	—
Kammarkollegiet	750	469	0,0
Lantbruksverket	7 290	188	— ¹
Lånenämnden för den mindre skeppsfarten	—	—	—
Länsstyrelsen	2 400	384	< 1,8 ²
Statens industriverk	9 900	2 735	ca 0,2 ²
Skogsstyrelsen	18	41	0,2
Överstyrelsen för ekonomiskt försvar	900	2 195	- ¹

¹ Uppgift saknas² P.g.a ändrad ansvarsfördelning är siffrorna osäkra.

Vad räknas in i administrationen?

Som tidigare nämnts gäller uppgifterna om administrationskostnader hanteringen efter beslut. Det är således inte fråga om hela administrationskostnaden för de olika subventionerna.

Hur de uppgifter räknats fram som redovisas i rapporten framgår inte klart. För respektive myndighet redovisas antalet årsarbetskrafter för de som är direkt engagerade i stödhanteringen. Vidare redovisas kostnader för ADB-stöd.

Om övriga kostnader, som andel i internadministration, lokaler etc. är inräknade i administrationskostnaden framgår således inte.

Pensionshandläggning

Vilken rapport?

Myndigheten och resultatet – en praktisk bedömning (1988:52)

Rapportens syfte är att, med SPV som exempel, beskriva hur myndigheter med tillämpning av produktivitetmätningar och INKA-studier kan redovisa och därmed få möjlighet att analysera sitt verksamhetsresultat.

Vilken subvention?

Pensioner och livräntor till arbetstagare med statlig tjänstepension.

I verksamheten ingår att bevilja, beräkna och betala ut pensioner och livräntor till arbetstagare med statlig tjänstepension. Dessutom besvaras en mängd förfrågningar om dessa förmåner. En grund för att kunna räkna ut pensionerna är att information samlas in under hela den tid en person är yrkesverksam inom staten.

Hur stora är subventionerna i sig?

Budgetåret 1985/86 var de totala utbetalningarna av pensioner drygt 18 miljarder kronor.

Rapporten anger antal prestationer för olika verksamhetsgrenar. Inom området pensionshandläggning utfördes år 1985/86 följande prestationer.

	Antal prestationer
Pensionsärenden	19 526
Förfrågningar om pension	17 320

Vem administrerar subventionerna?

Statens löne- och pensionsverk (SPV)

En ambition från SPV:s sida har varit att genom bättre information minska antalet förfrågningar, så att den enskilde själv kan ta reda på svaret eller att arbetsgivaren kan göra det. Om besvarande av förfrågningar räknas in i administrationen är alla statliga arbetsgivare berörda i viss begränsad utsträckning.

Hur stora är administrationskostnaderna?

För år 1985/86 har kostnaderna för verksamhetsgrenen pensions-handläggning beräknats till 56.519 tkr. Hänsyn har då tagits till verksamhetens andel i internadministrationen. Kostnaderna fördelas på följande sätt:

	Kostnader 1985/86, tkr
Löner	28 388
Lokalhyror	6 096
Löpande förbrukning	4 774
ADB-kostnader	5 291
Utvecklingskostnader	3 851
Overheadkostnader	8 119
Totalt	56 519

Administrationskostnadernas andel av utbetalda belopp motsvarar 0,3 %.

Vad räknas in i administrationen?

Vad som räknas in i administrationskostnaderna framgår av tabellen ovan. Kostnaderna omfattar både pensionsärenden i sig och förfrågningar om pensioner. Förfrågningar gäller till stor del storleken på framtida pensionsförmåner och medför ett lika omfattande beräkningsarbete som när pensionsärenden skall avgöras. Någon uppdelning av kostnader mellan ärenden och förfrågningar redovisas ej i rapporten.

Genom den ökade satsningen på information har antalet förfrågningar minskat. Kostnaderna för denna information redovisas inom pensionshandläggningen. Denna inriktning innebär också att vissa kostnader för förfrågningar uppkommer på de statliga myndigheterna. Dessa kostnader har dock inte beräknats.

SPV:s del i den informationsinsamling som bedrivs under hela tiden en person är yrkesverksam i staten är inräknad i administrationskostnaderna.

Övrigt

Verksamhetens kostnader och produktivitet påverkas starkt av ADB-stödet.

SPV omorganiserades efter studien så att pensions- och lönefrågor lades i en gemensam enhet. Ett av syftena var att minska ADB-kostnaderna.

Statsbidrag till primärkommuner

Vilken rapport?

Vad kostar ett statsbidrag? – administrationskostnader hos stat och kommun (1989:27)

Vilken subvention?

Statsbidrag till primärkommuner.

Studien redovisar administrationskostnader för dessa statsbidrag såväl för staten som för kommunerna. Studien rapporterades 1989 och då var statsbidragen till primärkommuner till stor del specialdestinerade för olika verksamhetsområden. Idag är statsbidragen i större utsträckning generella, även om specialdestinerade bidrag finns kvar i viss utsträckning.

Studien omfattar ca 80 % av samtliga specialdestinerade driftbidrag till primärkommunerna 1988. Dessa bidrag är

- Skolan (bidrag till grundskolan, gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning samt utvecklings- och försöksverksamhet)
- Social (bidrag till barn- och äldreomsorg, missbrukarvård, åtgärder för flyktingar samt utvecklings- och försöksverksamhet)
- Arbetsmarknadsinsatser (bidrag till beredskapsarbeten, offentligt skyddat arbete, ungdomslag samt lönebidrag m.m.)
- Finansiering (extra skatteutjämningsbidrag samt de allmänna skatteutjämningsbidragen)
- Kommunikationer (driftbidrag till stats-kommunala vägar)
- Bostäder (bostadsbidrag till barnfamiljer)
- Glesbygdssöd (hemsändningsbidrag)
- Familjebidrag

De bidrag som inte ingår är sådana statsbidrag som avser investeringsmedel eller där den kommunala verksamheten kan vara

organiserad i stiftelseform eller i kommunala bolag. Detta gäller exempelvis statsbidrag inom områdena energi, fritid och kultur samt mark och bostäder.

Hur stora är subventionerna i sig?

År 1988 var de studerade statsbidragen till primärkommunerna 49 miljarder kronor.

Vem administrerar subventionen?

De olika bidragen hanteras av många statliga myndigheter.

Skolan	Utbildningsdepartementet Skolöverstyrelsen Länsskolenämnder
Social omsorg	Socialdepartementet Socialstyrelsen Arbetsmarknadsdepartementet Invandrarverket Länsstyrelserna
Arbetsmarknadsinsatser	Arbetsmarknadsdepartementet Arbetsmarknadsstyrelsen Länsarbetsnämnden
Finansiering	Finansdepartementet Riksskatteverket SCB Länsskattemyndigheterna Länsstyrelsen
Kommunikationer	Kommunikationsdepartementet Vägverket Vägförvaltningarna
Statskommunala bostadsbidrag till barnfamiljer	Bostadsdepartementet Boverket Länsbostadsnämnderna

Familjebidrag	Försvarets civilförvaltning Länstyrelserna
Glesbtdgsstöd och regionalekonomiska projekt	Industridepartementet Konsumentverket Länstyrelserna Statens industriverk

Hur stora är administrationskostnaderna?

Totala administrationskostnader för stat och kommun var år 1988 för de studerade bidragen 87,6 Mkr. Administrationskostnaden per bidrag, statsbidragets storlek och administrationskostnadernas andel av utgående statsbidrag redovisas i nedanstående tabell.

Statsbidragsområde	Administrativ kostnad, Mkr	Statsbidrag, Mkr	Administrations- kostnad i % av utgående statsbidrag
Finansiering	1,2	10 183,0	0,01
Barnomsorg	2,9	9 800,0	0,03
Hemtjänst/färdtjänst	1,7	2 700,0	0,06
Missbrukarvård	0,6	658,0	0,09
Grundskola	15,3	14 512,4	0,1
Gymnasieskola	10,5	4 305,6	0,2
Bostadsbidrag	3,9	1 377,0	0,2
Kommunikationer	1,3	655,4	0,2
Vuxenutbildning	6,8	1 038,9	0,7
Flyktingmottagning/ Flyktingstöd	12,8	1 700,0	0,8
Familjebidrag	2,3	249,0	0,9
Arbetsmarknad	15,5	1 443,4	1,1
Sociala projekt	1,1	39,0	2,8
Skolutveckling	11,3	368,9	3,1
Glesbygdssstöd	0,4	4,4	9,0
Totalt	87,6	49 035,0	0,2

Vad räknas in i administrationen?

Kostnaderna för hantering av subventionerna gäller såväl de som uppstår inom staten som inom kommunerna.

Den framräknade kostnaden från uppgifter i enkät och intervjuer baserar sig på lönekostnad för nedlagd arbetstid inklusive löne- kostnadspålägg. Inget administrativt påslag, s.k. overhead, ingår.

Övriga kostnader för myndigheter och departement är drift-, underhålls- och utvecklingskostnader i vissa fall för ADB-baserade system för statsbidragshanteringen. Utnyttjande av ADB-system som huvudsakligen används till annat än statsbidrag har inte åsatts någon kostnad. I den mån man kunnat fånga andra kostnader som direkt eller indirekt hänger samman med administrativ hantering av statsbidrag anges dels vad dessa avser, dels omfattningen av kostnaden.

Övrigt

I rapporten anges faktorer som påverkar administrationskostnaderna för statsbidrag. Gemensamma faktorer för statsbidragsområden med relativt sett låga kostnader är

- + att schabloner används vid utbetalning av statsbidrag i kombination med slutavräkning vid få tillfällen
- + att ansökningsförfarandet är standardiserat och koncentrerat till få tillfällen
- + att den centrala myndigheten betalar ut statsbidraget

Omvänt förekommer en eller flera av följande faktorer för statsbidrag med relativt sett höga administrationskostnader.

- Staten eftersträvar en exakthet i utbetalningen vid varje tillfälle, schabloner används inte.
- Granskning sker av kommunens underlag för ersättning vid varje utbetalningstillfälle.
- Kommunen ansöker vid ett flertal tillfällen.
- Den regionala myndigheten utbetalar statsbidraget.

Den viktigaste faktorn av alla när det gäller att förklara de administrativa kostnadernas storlek anses vara omfattningen av exakt beräknade utbetalningar vid varje betalningstillfälle samt ett omfattande granskningsarbete.

Kartläggningen visar på olika typer av statsbidrag.

Lägst administrationskostnader har det generella statsbidraget. Bland de specialdestinerade bidragen finns två grupper. Den första innehåller bidrag som är avsedda att finansiera verksamheter i kommunen. Administrationskostnaderna är relativt sett låga då det inom ramen för de specialdestinerade bidragen finns stora generella inslag.

Den andra gruppen är bidrag som helt eller delvis i efterhand ska täcka kostnader till tredje part (transfereringar). Den administrativa

kostnaden varierar med granskning och exakthet vid utbetalningstillfällena. För denna grupp är de administrativa kostnaderna generellt sett högre än för den förra gruppen specialdestinerade bidrag.

Statsbidrag till utvecklings – och försöksverksamhet är en tredje grupp. Det utgående beloppet är relativt lågt. Bidragen har genomgående högre administrativa kostnader relativt sett jämfört med andra statsbidrag.

Högskoleutbildning och forskning

Vilken rapport?

Högskolan – Administration i förändring? (1992:8)

I rapporten redovisas en INKA-studie för nio högskolor. (INKA = Internadministrationens KostnadsAndelar). Jämförelser görs med motsvarande tidigare studier. I vissa fall räknas resultaten upp så att de gäller för alla universitet och högskolor.

De tidigare rapporter som följs upp och jämförs med nytt material är

- Högskolans administration – Stor eller liten? (1986:16)
- Högskolans administration – Ökar eller minskar? (1987:27)

Vilken subvention?

Högskoleutbildning och forskning.

Hur stora är subventionerna i sig?

Universitetens och högskolornas samlade resurser var 1990/91 ca 14.300 miljoner kronor. Av dessa gick 80,8 % till huvudverksamheten (inkl. driftsstöd, se nedan), dvs. ungefär 11.500 miljoner kronor.

Till huvudverksamheten räknas utbildning och forskning. Man kan här diskutera vad som ska anses som en subvention. Är t.ex. forskning en subvention och i så fall till vem (forskaren eller den som kan ta del av resultatet)?

I rapporten görs ingen uppdelning vad gäller kostnader mellan utbildning och forskning. Av praktiska skäl räknar vi därför hela huvudverksamheten som subventioner.

Vem administrerar subventionen?

Respektive högskola administrerar sin egen verksamhet.

Hur stora är administrationskostnaderna ?

Knappt 21 % av de samlade resurserna vid universitet och högskolor samt centrala myndigheter inom högskolesektorn används för internadministrativa ändamål. Detta motsvarar ca 3 miljarder kronor.

I studien anges driftsstöd som en kategori. Det handlar då om verksamheter som inte direkt är operativa, men som är så nära förknippade med dessa att de klassas som driftsstöd och inte internadministration (se nedan). Driftsstödet varierar mellan 11,0 och 19,2 % på de studerade högskolorna

Vad räknas in i administrationen?

INKA-metoden har utvecklats av Statskontoret och anger andelen internadministration. Till internadministrationen räknas vad som kan kallas icke-operativa verksamheter.

Till huvudverksamheten räknas de operativa delarna av verksamheten.

Med driftstöd menas verksamheter som inte direkt är operativa, men som är så nära förknippade med huvudverksamheten att de bör räknas som driftsstöd.

Normalt när INKA-metoden används tas lokalkostnader med och fördelas på respektive verksamheter. I denna studie valde man att inte ta med lokalkostnaderna, då det skulle försvåra jämförelsen mellan högskolorna.

Målrelaterat bidrag till SIS**Vilken rapport?**

Det Målrelaterade Bidraget till Standardiseringskommissionen – en utvärdering (92:26).

Vilken subvention?

Det målrelaterade bidraget till Standardiseringskommissionen (SIS) skulle användas för svenska standardiseringsinsatser som rör säkerhet, arbetsmiljö, konsumentskydd och miljöskydd samt bidra till att uppnå ett Västeuropa utan gränser. Bidraget tillkom efter förslag i näringspolitiska propositionen 1989/90:88.

Kriterierna för om ett standardiseringsprojekt skall kunna tilldelas målrelaterade medel är att projektet avser arbetsmiljö-, konsument-, säkerhets- eller miljöaspekter och bidra till ett Västeuropa utan gränser. Det senare är i praktiken synonymt med att målrelaterade medel skall användas för svenska insatser kopplade till europeiska standardiseringsprojekt där de europeiska standardiseringsorganen på uppdrag av EG och EFTA utarbetar nödvändiga tekniska specifikationer för en produkt som skall säljas inom den inre marknaden.

I praktiken har bidraget kommit att omfatta endast arbetsmiljö- och konsumentskyddsområdena.

Det målrelaterade bidraget är nu avskaffat. Däremot har "öronmärkta pengar" gått till dessa ändamål inom ramen för statens allmänna bidrag till SIS. Det har då handlat om 5 Mkr/år under åren 1993/94 och 1994/95.

Hur stor är subventionen i sig?

Budgetåren 1990/91 – 1992/93 var tilldelningen uppdelad på följande sätt.

1990/91	9,4 Mkr
1991/92	9,8 Mkr
1992/93	10,2 Mkr

Vem administrerar subventionen?

Organisation och administration av det målrelaterade bidraget beskrivs nedan så som det såg ut under åren 1990-93. Såväl organisationen som bidraget i sig har därefter förändrats.

Standardiseringskommisionen (SIS), som är en förening med medlemmar såväl inom näringslivet som den offentliga sektorn. Till SIS är nio fackorgan anslutna, vilka täcker in olika ämnen/sektorer. Fackorganen är helt självständiga organisationer och är inte enhetligt utformade. Såväl arbetssätt som finansiering varierar.

Ansökan om målrelaterat bidrag inges till SIS styrelse. Ansökningarna kommer från fackorganen. Styrelsen fattar beslut om tilldelning. Ställningstagandena baseras på rekommendationer från Arbetsmiljörådet respektive Konsumentrådet. Rådens respektive ordförande ingår i SIS styrelse. Ledamöterna i råden utses av SIS styrelse efter förslag från Arbetarskyddsstyrelsen och Konsumentverket. Ledamöterna representerar organisationer med intresse av arbetsmiljö- och konsumentfrågor.

SIS håller sekretariat för råden, vilket bekostas med 300 tkr från det målrelaterade bidraget.

Hur stora är administrationskostnaderna?

400 tkr/år, vilket innebär att administrationskostnaderna motsvarar ca 4 % av tilldelade medel.

Vad räknas in i administrationen?

Sekretariatskostnader (300 tkr) och ianspråktagen tid för ansökan, bedömning och beslut (uppskattat till 100 tkr).

Sekretariatskostnaderna står staten för, medan den ianspråktaga tiden belastar rådsmedlemmets "hemorganisation". (Medlemmarna kommer från näringsliv, landsting, staten m.fl.)

Övrigt

Det målrelaterade bidraget är som nämnts tidigare ersatt av öronmärkta pengar inom ramen för statens allmänna bidrag till SIS. För närvarande pågår beredning inom regeringskansliet för eventuella ytterligare förändringar inom detta område. Som grund för detta har man bl.a. en rapport från Statskontoret (Standardiseringen och staten, 94:13).

Presstöds

Vilken rapport?

Presstöds effekter – en utvärdering (Ds 1993:20)

Rapporten är utgiven som en ESO-rapport.

Vilken subvention?

Stöd till dagspress består av tre delar:

- direkt presstödet
- befrielse från mervärdesskatt på upplageintäkter
- reducerad annonsskatt

Det direkta presstödet delades 1992 in i driftsstöd och utvecklingsstöd till dagspress, distributionsstöd samt täckande av förluster vid statlig kreditgaranti för lån som beviljats före reformen 1990.

Hur stor är subventionen i sig?

Det direkta presstödet uppgår till ca 500 miljoner kronor.

Momsbefrielse uppgår till 1,5 miljarder, under förutsättning att efterfrågan på dagstidningar är oförändrad.

Nedsättning av annonsskatt ger en subvention på ca 550 miljoner kronor.

Vem administrerar subventionen?

Det direkta presstödet prövas och administreras av Presstödsnämnden. Administrationen av de lån som beviljats av den nu avvecklade pressens lånefond sköts av Kammarkollegiets fondbyrå.

Befrielse från mervärdesskatt på upplageintäkter och reduktion av annonsskatt hanteras av Riksskatteverket.

Hur stora är administrationskostnaderna?

Kostnaderna för administration av det direkta presstödet, som administreras av Presstödsnämnden, anges i rapporten till 1,5 Mkr. Det innebär att administrationens andel av subventionen blir 0,3 %.

RSV:s administrationskostnader p.g.a. reducerad annonsskatt och befrielse från mervärdesskatt på upplageintäkter uppges till 8,4 Mkr. Detta är troligen en för låg siffra då eventuella kostnader för merarbete med återbetalningar av moms inte kunde fastställas.

Sätts RSV:s kostnader till 8,4 Mkr och subventionerna enligt ovan sammanlagt kan uppskattas till 2.050 Mkr blir andelen administration i förhållande till subventionen 0,4 %. I rapporten konstateras att den reducerade annonsskatten innebär svåra bedömningar och hanteringen

är administrativt krånglig. Den reducerade annonsskatten kan därför antas ha en högre andel administrationskostnad än momsbefrielsen.

För de lån som administreras av Kammarkollegiets fondbyrå tillkommer en kostnad på ungefär 50 000 kr/år.

Vad räknas in i administrationen?

När det gäller Presstödsnämnden är det hela verksamhetens kostnad som angetts.

RSV:s kostnader har beräknats översiktligt av utredningen och kontrollerats av RSV. Främsta utgångspunkten var där antalet sysselsatta inom verksamheten.

Övrigt

Presstödsnämndens arbete bygger delvis på uppgifter från branschorganet Tidningsutgivareföreningen (TU) och från Tidningsstatistik AB. Kostnaden för att sammanställa dessa uppgifter belastar i mycket liten grad Presstödsnämnden.

Idrottsstöd

Vilken rapport?

Idrott åt alla? – Kartläggning och analys av idrottsstödet (Ds 1993:58).

Rapporten är utgiven som en ESO-rapport.

Vilken subvention?

Statligt stöd till idrottsrörelsen ges i form av specialdestinerade bidrag från statsbudgetens utgiftssida och gynnsamma skatteregler.

De specialdestinerade bidragen till idrottsrörelsen fördelas huvudsakligen via Sveriges Riksidrottsförbund (RF). RF fördelar stödet till 63 specialförbund.

Stöd utgår också till organisationer som inte är medlemmar i Riksidrottsförbundet.

Lokalt aktivitetsstöd (LOK) utdelas till idrottsföreningar som är anslutna till RF eller till annan idrottsorganisation som erhåller statligt organisationsstöd.

Sveriges Olympiska kommitté (SOK) erhåller direkta statsbidrag till sin verksamhet.

Utöver dessa anslag som i statsbudgeten redovisas under anslaget I 5. Stöd till idrotten sjunde huvudtiteln erhåller idrotten medel under andra huvudtitlar. Mest omfattande är det stöd som följer av att medel anvisas till lönebidrag för arbetshandikappade, där bl.a. bidrag till verksamma i idrottsföreningar ingår. Därutöver utgår statligt stöd till följande ändamål:

- internationellt deltagande
- vissa biståndsinriktade insatser m.m.
- idrottsplutoner för idrottsverksamhet
- bidrag till vissa förbund
- vissa projektmedel för idrottsrörelsens deltagande i samhälls-
arbetet
- mot droger och missbruk
- professurer, Centrum för idrottsforskning, m.m.
- idrottens studieförbund SISU, folkhögskolorna i Lillsved och
Bosön, Hästsportens folkhögskola i Kolbäck
- lokala idrottsföreningars ungdomslokaler, klubbstugor m.m.
(från Allmänna arvsfonden)

Skattereglerna innebär att ideella föreningar med allmännyttigt ändamål beskattas endast för inkomst av näringsverksamhet. Detta betyder att sådan inkomst som tidigare var hänförlig till inkomst av kapital och till inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet inte blir beskattad.

Hur stor är subventionen i sig?

År 1991/92 var stödet till RF 476 mkr och till SOK 7 mkr. Länsarbetsnämnderna stod för 850 mkr i stöd till idrotten. Tillsammans blir det 1.333 mkr.

Subventionerna från landsting och kommuner beräknas i rapporten till 4.676 mkr.

Totalt beräknas det offentliga stödet till idrotten till ca 6 miljarder kronor.

De skattelättnader idrottsrörelsen har och som kunnat uppskattas är på minst 10 mkr. Det gäller skattebefrielse för inkomst av kapital och berör främst specialförbunden, distriktsförbunden och specialdistriktsförbunden.

Skattelättnader som inte kunnat uppskattas är inkomst av fastighet, viss inkomst av rörelse, lotterier, momsfrihet och befrielse från sociala avgifter för ersättningar upp till ½ basbelopp.

Vem administrerar subventionen?

En stor del av administrationen av bidragen sker i de riksorganisationer, främst RF, som fördelar ut bidragen till de olika förbunden. Det lokala aktivitetsstödet administreras dock av distriktsförbunden.

Hur stora är administrationskostnaderna?

Av de 476 mkr RF fick i statligt stöd förbrukades eller sparades 36 mkr. Administration av bidrag står dock bara för en del av detta belopp.

I RF:s resultaträkning för 1991/92 anges kostnaderna för staben, ekonomi och juridik samt RF-data till 16,9 mkr. Det är dessa avdelningar som är inblandade i hanteringen av bidrag, även om det också här är fråga om en begränsad del av deras verksamheter.

Andelen administration kan med ovanstående uppgifter beräknas till högst 3,6 %. Den verkliga siffran är dock lägre. För att kunna beräkna administrationskostnadernas andel exakt krävs ytterligare uppgifter om arbetsfördelning på RF:s kansli.

Vad räknas in i administrationen?

Se ovan.

Socialförsäkringar

Vilken rapport?

Den offentliga sektorns produktivitsutveckling 1980-1992 – Bilagor (Ds 1994:71)

Uppgifterna är från Bilaga 14 med rubriken Produktivitsutvecklingen i socialförsäkringen. I vissa fall har uppgifterna i bilagan kompletterats med uppgifter från arbetsmaterial och från Riksförsäkringsverkets publikation Socialförsäkringsstatistik – FAKTA 1994.

Vilken subvention?

Socialförsäkringar (vilka socialförsäkringar som uppgifter kunnat tas fram för framgår nedan).

Finansieringen av de socialförsäkringar som här diskuteras varierar från att vara helt anslagsfinansierade till att vara helt finansierade av försäkringsavgifter. Vissa socialförsäkringar kan därför (helt eller delvis) inte betraktas som subventioner.

Försäkringskassorna är självständiga offentligrättsliga organ och inte myndigheter i sedvanlig bemärkelse.

I detta avsnitt bortser vi både från den varierade finansieringen och försäkringskassornas ställning. Administrationskostnaderna för olika socialförsäkringar redovisas utan hänsyn till dessa omständigheter.

Hur stora är subventionerna i sig?

År 1993 uppgick nedanstående subventioner till följande belopp.

	Subvention, mkr (1993)
Barnbidrag	16 979
Bidragsförskott	4 153
Föräldraförsäkring	19 093
Sjukpenning	15 585
Arbetskadeersättning	11 383
Pension m.m	184 360

Vem administrerar subventionerna?

Riksförsäkringsverket och försäkringskassorna.

Hur stora är administrationskostnaderna?

I underlagsmaterial har respektive subventions andel av förvaltningskostnaderna angetts. Utifrån dessa uppgifter och uppgift om den totala förvaltningskostnaden har administrationskostnaden för respektive kategori beräknats. De totala förvaltningskostnaderna för Riksförsäkringsverket och försäkringskassorna var 1992/93 5.448.688 tkr.

Uppgifterna om subventionernas storlek hänför sig till år 1993, medan uppgift om andel av förvaltningskostnader gäller för år 1992/93. Tillsammans gör de olika tidsperioderna att uppgiften om administrationens andel av subventionen inte kan tas exakt, utan ger en ungefärlig storleksordning och en möjlighet att jämföra andelarna för subventioner av olika karaktär.

Förmåner	Andel av förvaltningskostnaderna 1992/93	Förvaltningskostnader 92/93, mkr	Subvention, mkr (1993)	Andel av subventionen, %
Barnbidrag	1,8	98	16 979	0,6
Bidragförskott	7,7	420	4 153	10,1
Föräldraförsäkring	10,8	588	19 093	3,1
Sjukpenning	18,1	986	15 585	6,3
Arbetsskadeersättning	12,1	659	11 383	5,8
Pension m.m.	10,5	572	184 360	0,3

Inom respektive kategori av subventioner kan finnas flera förmånsslag, där administrationskostnaden varierar. Det har dock inte varit möjligt att dela upp detta ytterligare.

Vad räknas in i administrationen?

Löner, omkostnader inkl. lokaler och investeringar, ersättning till Postverket samt drift av ADB-anläggning m.m.

Administration – några exempel från Riksrevisionsverkets granskningar

Administrativa kostnader för hantering av statliga förmåner

I utredningens första del redovisades resultatet av kartläggningen av de statliga förmånerna samt inriktningen och fördelningen av dessa på olika områden. I den andra delen av utredningen ska de administrativa kostnaderna för de statliga subventionerna och statsbidragen klarläggas.

Den andra delen av utredningen inleds med en uppföljning av vilka beräkningar av detta slag som hittills har gjorts och vilka insatser som gjorts när det gäller att utveckla modeller för att beräkna administrationskostnaderna. Som ett led i denna uppföljning redovisas här en kort sammanfattning av på vilka sätt dessa kostnader har blivit föremål för analys i några av Riksrevisionsverkets (RRV) granskningar de senaste åren.

RRVs granskningar

En generell iakttagelse är att administrationskostnaderna för bidrag och andra statliga förmåner endast i begränsad utsträckning har analyserats och beräknats i samband med RRVs granskningar.

I de fall administrationskostnaderna har uppmärksammas konstateras i allmänhet att det är mer eller mindre svårt att granska den totala kostnaden för administration/genomförande, att det är osäkert hur stora statens kostnader är, att det är svårt att på ett meningsfullt sätt ta fram den totala kostnaden o s v. De beräkningar som ändå har gjorts är baserade på analyser av arbetstid och lönekostnader. Tillvägagångssättet har varit specifikt för respektive granskning. RRV har således inte utvecklat någon beräkningsmodell för en mer generell tillämpning.

Exempel

I det följande redovisas några exempel på granskningar där RRV har beräknat administrationskostnaderna för hanteringen av en statlig förmån. Vidare beskrivs kortfattat vilken metod som använts i respektive granskning.

- "Åtgärder mot ungdomsarbetslöshet"
(1985, Dnr 1984:128):

Aministrationskostnaderna (genomförandekostnaderna) beräknades schablonmässigt på basis av en enkät till samtliga kommuner i tre län. I underlaget ingick också uppgifter från distrikts- och länsarbetsförmedlingar. Beräkningarna inkluderade kostnader för vägledning, uppföljning, handledare, planering och administration på lokalkontor m m. Däremot exkluderades försäkringskassornas och kommunernas administrationskostnader. Resultat av beräkningarna visade att genomförandekostnaderna motsvarade 7% av det totala bidragsbeloppet, men med stora variationer mellan kommuner.

- "Familjebidrag till tjänstepliktiga"
(1986, Dnr 1985:1021):

Administrationskostnaderna beräknades med hjälp av en enkät till ett urval kommuner och länsstyrelser. På basis av enkätsvaren beräknades den genomsnittliga lönekostnaden och den genomsnittliga andelen av arbetstiden som handläggarna använde för att administrera bidraget. Vidare uppskattades schablonmässigt administrationskostnaderna för familjebidrag vid Försvarets civilförvaltning till en viss andel av aktuell sektions totala lönekostnader. Resultatet innebar att administrationskostnaderna beräknades motsvara 8% av det totala bidragsbeloppet.

- "Omställningsstöd till jordbruket"
(1993, Dnr 23-92-2560):

Adminstrationskostnaderna togs fram med hjälp av SJVs internredovisning. Redovisningen omfattade dels SJVs interna kostnader, dels de ersättningar (saktaxor) som betalades till andra aktörer (främst länsstyrelserna). Av redovisningen framgick att de administrativa kostnaderna för det s k omställningsprogrammet uppgick till nästan 90 Mkr under perioden 1990/91 – 1993/94 och att det utbetalda bidragsbeloppet under perioden uppgick till 3,3 miljarder kronor (administrationskostnaderna motsvarade i detta fall 2,7% av bidragsbeloppet).

- "Effektivare administration av utbildningsbidrag" (1994, Dnr 20-94-1028):

Administrationskostnaderna beräknades med hjälp av en enkät till fem myndigheter som var tänkbara för uppgiften att administrera utbetalningen av utbildningsbidrag. Myndigheterna ombads i enkäten att redovisa beräknade drifts- och investeringskostnader. Driftskostnaderna inkluderade personal-, ADB- och lokalkostnader, indirekta kostnader och avskrivningar samt initialkostnader. Enkäten besvarades av tre myndigheter: Arbetsmarknadsstyrelsen, Centrala studiemedelsnämnden, och Riksförsäkringsverket.

För samtliga myndigheter utgjorde personalkostnaderna det största kostnadsslaget. Personalkostnadskalkylerna byggde på tidsstudier och bedömningar av handläggningstider. Utifrån uppskattade handläggningstider beräknades personalbehovet i form av antalet årsarbetskrafter som erfordras för att administrera angivna volymer. RFV fördelade även övriga kostnader utifrån tidsstudier.

Resultatet av granskningen visar att driftskostnaderna för det första året uppskattades till 134, 145 respektive 206 Mkr hos respektive myndighet. Detta motsvarar 1,2%, 1,3% respektive 1,8% av utbetalt belopp budgetåret 1993/94.

- "Informationsverksamheten inom arbetslivsområdet" (1991, Dnr 20-91-0230):

Statens kostnader för arbetslivsinformation uppskattades på basis av de kostnader inkl indirekta kostnader som de centrala myndigheterna uppgivit. Härutöver gjordes en grov uppskattning av kostnaderna hos de regionala aktörerna utifrån andelen information och utbildning av myndigheternas totala verksamhet. Vidare inkluderades de statliga bidrag som arbetsmarknadsorganisationerna och studieförbunden erhåller. Resultatet av beräkningarna visade att de totala kostnaderna för arbetslivsinformation beräknas uppgå till minst en halv miljard kronor per år för staten.

Anm: De beräknade kostnaderna avser i detta fall både själva förmånen (den offentliga tjänsten 'information') och administrationen för att tillhandahålla denna. Detta är således ett exempel på en förmån där det i praktiken kan vara svårt att avgränsa vilka kostnader som avser administration och vilka som inte gör det).

Statens offentliga utredningar 1995

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Pensionsrättigheter och bodelning. [8]
Nya konsumentregler. [11]
IT och verksamhetsförnyelse inom rättsväsendet.
Förslag till nya samverkansformer. [32]
Ersättning för ideell skada vid personskada. [33]
Sambandet Redovisning – Beskattning. [43]
Aktiebolagets organisation. [44]
Tvängsmedel enligt 27 och 28 kap. RB
samt polislagen. [47]
Godtroförförvärv av stöldgods? [52]

Utrikesdepartementet

Lagen om vissa internationella sanktioner
– en översyn. [28]

Försvarsdepartementet

Muskövarvets framtid. [6]
Analys av Försvarsmaktens ekonomi. [13]
Ett säkrare samhälle. [19]
Utan el stannar Sverige. [20]
Staden på vatten utan vatten. [21]
Radioaktiva ämnen slår ut jordbruk i Skåne. [22]
Brist på elektronikkomponenter. [23]
Gasmoln lamslår Uppsala. [24]
Civilt bruk av försvarets resurser –
regelverken, erfarenheter, helikoptrar. [29]
Samverkan för fred. Den rättsliga regleringen. [53]

Socialdepartementet

Världens svåra val.
Slutbetänkande av Prioriteringsutredningen. [5]
Könshandeln. [15]
Socialt arbete mot prostitutionen i Sverige. [16]
Homosexuell prostitution. [17]
Underhållsbidrag och bidragsförskott,
Del A och Del B. [26]
Avgifter inom handikappområdet. [35]

Kommunikationsdepartementet

Samordnad och integrerad tågtrafik på
Arlandabanan och i Mälardalsregionen. [25]
Älvsäkerhet. [40]
Framtidsanpassad Gotlandstrafik. [42]
EG-anpassade körkortregler. [48]

Finansdepartementet

Grön diesel – miljö- och hälsorisker. [3]
Långtidsutredningen 1995. [4]
Fullt ekonomiskt arbetsgivaransvar. [9]
Översyn av skattebrottslagen. [10]
Mervärdesskatt – Nya tidpunkter för
redovisning och betalning. [12]
Förmåner och sanktioner – en samlad redovisning. [36]
Prognoser över statens inkomster och utgifter. [49]
Förmåner och sanktioner
– utgifter för administration. [56]

Utbildningsdepartementet

Yrkeshögskolan - Kvalificerad eftergymnasial
yrkesutbildning. [38]
Allmän behörighet för högskolestudier. [41]

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsföretag – En ny möjlighet för arbetslösa. [2]
Obligatoriska arbetsplatskontakter för arbetslösa. [7]
Kompetens för strukturomvandling. [34]
Some reflections on Swedish Labour Market
Policy. [39]
Några utländska forskares syn på svensk
arbetsmarknadspolitik. [39]
Effektivare styrning och rättssäkerhet
i asylprocessen. [46]
Ett samlat verksamhetsansvar för asylärenden. [55]

Kulturdepartementet

Konst i offentlig miljö. [18]
Vårt dagliga blad - Pstöd till svensk dagspress. [37]

Näringsdepartementet

Ett renodlat näringsförbud. [1]
Ny Elmarknad + Bilagedel. [14]
Elförsörjning i ofred. [51]

Civildepartementet

Regional framtid + bilagor. [27]

Miljödepartementet

Alkylat och Miljöklassning av bensin. [30]
Ett vidareutvecklat miljöklasssystem i EU. [31]
Grundvattenskydd. [45]
Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 1995. [50]
Fastighetsbildning – en gemensam uppgift för stat
och kommun. [54]

Statens offentliga utredningar 1995

Kronologisk förteckning

1. Ett renodlat näringsförbud. N.
 2. Arbetsföretag – En ny möjlighet för arbetslösa. A.
 3. Grön diesel – miljö- och hälsorisker. Fi.
 4. Långtidsutredningen 1995. Fi.
 5. Vårdens svåra val.
Slutbetänkande av Prioriteringsutredningen. S.
 6. Muskövarvets framtid. Fö.
 7. Obligatoriska arbetsplatskontakter för arbetslösa. A.
 8. Pensionsrättigheter och bodelning. Ju.
 9. Fullt ekonomiskt arbetsgivaransvar. Fi.
 10. Översyn av skattebrottslagen. Fi.
 11. Nya konsumentregler. Ju.
 12. Mervärdesskatt – Nya tidpunkter för redovisning och betalning. Fi.
 13. Analys av Försvarsmaktens ekonomi. Fö.
 14. Ny Elmarnad + Bilagedel. N.
 15. Könshandeln. S.
 16. Socialt arbete mot prostitutionen i Sverige. S.
 17. Homosexuell prostitution. S.
 18. Konst i offentlig miljö. Ku.
 19. Ett säkrare samhälle. Fö.
 20. Utan el stannar Sverige. Fö.
 21. Staden på vatten utan vatten. Fö.
 22. Radioaktiva ämnen slår ut jordbruk i Skåne. Fö.
 23. Brist på elektronikkomponenter. Fö.
 24. Gasmoln lamslår Uppsala. Fö.
 25. Samordnad och integrerad tågtrafik på Arlandabanan och i Mälardalsregionen. K.
 26. Underhållsbidrag och bidragsförskott,
Del A och Del B. S.
 27. Regional framtid + bilagor. C.
 28. Lagen om vissa internationella sanktioner
– en översyn. UD.
 29. Civilt bruk av försvarets resurser –
regelverken, erfarenheter, helikoptrar. Fö.
 30. Alkylat och Miljöklassning av bensin. M.
 31. Ett vidareutvecklat miljöklasssystem i EU. M.
 32. IT och verksamhetsförnyelse inom rättsväsendet.
Förslag till nya samverkansformer. Ju.
 33. Ersättning för ideell skada vid personskada. Ju.
 34. Kompetens för strukturomvandling. A.
 35. Avgifter inom handikappområdet. S.
 36. Förmåner och sanktioner – en samlad redovisning.
Fi.
 37. Vårt dagliga blad – stöd till svensk dagspress. Ku.
 38. Yrkeshögskolan – Kvalificerad eftergymnasial
yrkesutbildning. U.
 39. Some reflections on Swedish Labour Market
Policy. A.
Några utländska forskares syn på svensk
arbetsmarknadspolitik. A.
 40. Älvsäkerhet. K.
 41. Allmän behörighet för högskolestudier. U.
 42. Framtidsanpassad Gotlandstrafik. K.
 43. Sambandet Redovisning – Beskattning. Ju.
 44. Aktiebolagets organisation. Ju.
 45. Grundvattenskydd. M.
 46. Effektivare styrning och rättssäkerhet
i asylprocessen. A.
 47. Tvångsmedel enligt 27 och 28 kap. RB
samt polislagen. Ju.
 48. EG-anpassade körkortregler. K.
 49. Prognoser över statens inkomster och utgifter. Fi.
 50. Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 1995. M.
 51. Elförsörjning i ofred. N.
 52. Godtrosförvärv av stöldgods? Ju.
 53. Samverkan för fred. Den rättsliga regleringen. Fö.
 54. Fastighetsbildning – en gemensam uppgift för stat
och kommun. M.
 55. Ett samlat verksamhetsansvar för asylärenden. A.
 56. Förmåner och sanktioner
– utgifter för administration. Fi.
-